Jaargang 114. Zondag, 23 September 1855. No. 115.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van het PUBLIEK, dat de **passage** met **RIJTUIGEN** en voor **VOETGANGERS** over de **Klapbrug** bij ***Oosterhoogebrug***, wegens daaraan te doene Herstellingen, van af DINGSDAG den **25**sten September e.k., gedurende **acht dagen**, en wel tot en met Dingsdag den **2**den October e.k., zal zijn **GESTREMD**.

GRONINGEN, 22 September 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

GRONINGER STRAATVUILNIS.

PUBLIEKE VERKOOPING op **Woensdag den 26sten September 1855**, ten Huize van **K. J. [illegible]**, te *Hoogezand*.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Niettegenstaande de wet betreffende het verbod van verkoop van sterken drank in de Vereenigde Staten een zeer groot aantal aanhangers vindt, schijnt men al meer overtuigd te worden, dat die wet in eene stad als New-York onuitvoerbaar is. Dit schijnt zelfs de meening te zijn van een genootschap, dat zich ten doel gesteld had, om de wet door alle middelen, hetzij die wettig zijn of niet, te doen uitvoeren. Ondertusschen is eene aanklagt ingediend tegen de eigenaars van een der voornaamste hôtels aldaar, omdat zij een glas brandewijn aan iemand geschonken hebben. De jury zal hierover nu beslissen.

— *Santa-Anna* is, na het bewind in Mexico neergelegd te hebben, naar Havanna gevlugt en daar aangekomen. Het schijnt hem gelukt te zijn, zijn zeer aanzienlijke bijzonder vermogen mede in veiligheid te brengen.

Oppervlakkig zou men zeggen, dat thans aan de beroeringen in Mexico een einde gebragt is door de vlugt van *Santa-Anna*, tegen wien het grootste gedeelte der bevolking in opstand was gekomen. Dit is echter niet het geval; de verschillende partijen in het land willen elk volstrekt hare bijzondere oogmerken bereiken, zoodat de generaal *Carrera*, die voor den tijd van zes maanden, en dus voorloopig, tot president benoemd is, reeds het voornemen zou hebben aan den dag gelegd, om die waardigheid neder te leggen. Eigenlijk is hij ook de man niet, die de voornaamste hoofden van den opstand, zooals *Alvares* en *Camanfort*, kan voldoen, want hij is reactionnair.

In dezen stand van zaken spreken sommigen van eene splitsing der republiek in verscheidene onafhankelijke staten, en weer anderen van eene inlijving met de Vereenigde Staten, waartoe eene magtige partij in beide landen zelfs werkzaam is.

Zoodra de vlugt van *Santa Anna* in de hoofdstad der republiek bekend was geworden, werden de huizen van zijne ministers en die van velen zijner vrienden bestormd, en bijna alles vernield wat zich daarin bevond. Den heer *Lizardi*, die betrokken is in de buitenlandsche schuld, ging het niet beter. De menigte drong met woede zijn huis binnen, en alles wat men vond, waaronder eene groote menigte schuldbrieven en andere papieren van waarde, werd op straat verbrand.

RUSLAND. — TURKIJE.

De rapporten van de Engelsche of Fransche bevelhebbers omtrent de verovering van Sebastopol ontbreken nog steeds. Intusschen zijn toch eenige bijzonderheden bekend geworden, en wel, dat het vuur der Franschen reeds den 5den dezer geopend is en dat de bestorming van den Malakoff-toren, die den 8sten plaats had, in vier uren voltooid was. Het Centrale bastion en het Quarantaine-fort zijn de eerste Russische werken die in de lucht sprongen. Bij hunnen aftogt concentreerden de Russen zich op de noordzijde, achter het fort Konstantijn.

Over Varna zijn berigten uit Sebastopol tot den 14den bekend geworden. Den 12den begon de inbezitneming der stad door de Fransche troepen, nadat reeds den dag te voren kleine afdeelingen daar waren binnengetrokken, die, zonder de talrijke barrikades weg te ruimen, in het puin gevulde straten drongen. In den nacht van den 11den tot den 12den beproefden reeds eenige kleine schepen van de vereenigde vloot aan de zijde van het Quarantaine-fort in de haven binnen te dringen. Men twijfelde er in het leger niet in het minste aan of het zonde ook aan grootere schepen gelukken. In allen gevalle zouden de hindernissen bij den ingang der haven het eerst worden uit den weg geruimd.

Van maarschalk *Pélissier* zijn twee telegrafische depêches ontvangen, van den 17den en 18den dezer. De inhoud daarvan komt op het volgende neder:

De vijand heeft de dokken en de nabijgelegen kazernen en andere gebouwen in het zuidelijk gedeelte van Sebastopol niet vernield; het fort Sint-Nikolaas en het Quarantaine-fort bevinden zich insgelijks nog in goeden staat. Het door de Russen achtergelaten materieel bestaat in 4000 stukken geschut, 50,000 kogels, eene aanzienlijke hoeveelheid schroot, 500 ankers buskruid, waarvan de helft zeer bruikbaar is, 25,000 kilo koper en twee stoommachines. De gekwetste Fransche hoofd-officieren zijn op den weg van beterschap; hun toestand is niet meer zorgwekkend.

Tusschen maarschalk *Pélissier* en den generaal *la Marmora* is sedert de inname van Sebastopol eene spanning ontstaan, daar *Pélissier* beweert, dat hij den Sardinischen generaal mede het bevel gegeven heeft met zijne troepen aan den storm deel te nemen, terwijl *la Marmora* verzekert, dat het hem gegeven bevel alleen daartoe strekte, dat zijne troepen den storm tegen het Mast-bastion mede moesten doen in geval de aanval der Engelschen tegen den grooten Redan gelukte. Generaal *Simpson* houdt zijnerzijds nu ook staande, dat de Sardiniërs wel het bevel gehad hebben aan den storm deel te nemen, doch niet om de Franschen, maar om de Engelschen bij hunnen aanval tegen den Redan te ondersteunen.

Een brief uit Odessa berigt, dat de Russen te Baktchiserai alle bergengten bezetten, de bruggen afbreken en de gemeenschap met Balaklava verbreken, waaruit men besluit, dat zij verwachten, dat de verbondenen een' veldtogt in het midden van de Krim zullen ondernemen, maar tevens ook, dat de Russen geen plan hebben, zoo als door sommigen is beweerd, om naar Perekop terug te trekken.

Zij die veronderstellen, dat de geallieërden van hunnen gelukten aanval op Sebastopol het voordeel zullen trekken om de Russische legers geheel uit de Krim te drijven, zijn, naar wij vreezen, te haastig in hunne verwachtingen. De ontruiming van Sebastopol was klaarblijkelijk door prins *Gortschakoff* sedert eenige weken beraamd. Reeds den 18den Augustus werd aangekondigd, hoe die ontruiming met vertrouwen door het Russische gouvernement te gemoet gezien werd, en ten bewijze hiervan strekt generaal *Simpsons* depêche van den 1sten Sept. j.l., die aantoont, dat de toebereidselen tot ontruiming eene week vóór de gelukte bestorming in gang waren; en van die zijde gezien, heeft de beweging der Russen meer van een beraamd plan dan van een gevolge van eene onverwachte nederlaag. *Gortschakoff* schijnt tot de ontruiming der stad besloten te hebben, zoodra hij bemerkte dat de geallieërden een stellig overwigt in geschut en getal verkregen hadden.

Men vindt in de Engelsche bladen eene optelling van de reeds uit Frankrijk gezonden troepen naar het Oosten. Dat cijfer heeft de verbazende hoogte bereikt van 226,000, daarbij nog niet berekend de 45,000 man, welke van Algiers en Rome zijn afgezonden. Het leger in de Krim alleen bedraagt dan ook 160,000 man, zonder de talrijke reserves bij Konstantinopel gelegerd.

Sedert den slag bij de Alma hebben de geallieërden in de Krim dertig generaals verloren, hetzij door het vuur des vijands, hetzij door ziekten. In den slag aan de Moskowa in 1812 werden drieënveertig Fransche generaals gedood of gekwetst.

De admiraal *Bruat* heeft Taman en Fanagoria, tegenover Jenikalé, door 1200 zeelieden doen bezetten.

De Russische operatiën in Klein-Azië gaan niet vooruit. Volgens de jongste berigten, bevindt de generaal *Murawieff* zich in de bergengte van Saghanli-Dagh, hebben de bezettingen van Kars en Erzerum nog geen gebrek aan levensmiddelen, en hebben de eerst afgezondene Turksche hulptroepen hunne ontscheping te Batum aangevangen.

Een brief uit Petersburg van den 11den Sept. meldt, dat aldaar de dagorder van den Keizer, betreffende den val van Sebastopol, een' ontzettenden indruk gemaakt heeft. Wat er van de Russische vloot geworden was, begreep men al te wel. Men vroeg zich thans af, of het nog overig gebleven leger der Russen in staat zoude zijn, een' regtstreekschen aanval te weerstaan en ontveinsde zich niet de moeijelijkheid, om de ver uitgestrekte gemeenschap tusschen de citadel op de noordzijde van de baai van Sebastopol en Perekop te handhaven en te verdedigen. Volgens eene begrooting meende men, dat de gevechten bij Traktyr en de laatste te Sebastopol veel meer dan eene geheele divisie, naar de zamenstelling welke zij moet hebben, hebben weggerukt. Het leger van prins *Gortschakoff* moet derhalve aanzienlijk gedund zijn, hetgeen ook daaruit duidelijk blijkt, dat al de beschikbare garnizoenen der steden in de Krim door de druschinen uit Kursk afgelost worden, om zich bij het hoofdleger te kunnen voegen.

Overigens bewaart de Russische drukpers een opmerkelijk stilzwijgen. De slag, ofschoon hij niet onverwacht kwam, heeft niettemin zwaar getroffen. Men geeft zich wel den schijn, alsof het verlies van Sebastopol niet veel te beduiden had, maar dit kan toch het gewigt der gebeurtenis niet verminderen. Nikolaïeff zal voortaan de hoofdzetel zijn voor al wat de vloot der Zwarte zee betreft. Al de heerlijke voorspiegelingen betreffende de groote verrigtingen der Russische vloot in de Zwarte zee en tot verheerlijking dier vloot en van Sebastopol zijn thans voor de Russen in rook verdwenen.

De *Preussische Correspondenz* deelt mede dat de Keizer van Rusland besloten heeft zich, door de drie grootvorsten, zijne broeders, vergezeld, over Moskou naar Nicolaïeff en naar de Krim te begeven. Van de reis van Z. M. naar Polen zou afgezien zijn.

Bij eene ukase van den 10den dezer heeft de Keizer van Rusland bij vernieuwing de strenge toepassing voorgeschreven der strafbepalingen tegen degenen die zich door opzettelijke en vrijwillige verminking aan de krijgsdienst zoeken te onttrekken. „De toenemende zucht, zegt de Berlijnsche *Zeit*, om zich door zelfverminking voor de dienst onbruikbaar te maken, waarvan de eigenlijke Russen bij hunnen vredelievenden aard zeer afkeerig zijn, heeft dezen maatregel noodzakelijk gemaakt."

— Op diplomatiek terrein begint weder meer levendigheid te komen. Er zijn er die hoop koesteren op het weder aanvangen der vredes-onderhandelingen, en men deelt dan ook mede, dat het Weener kabinet zijne bemiddeling aan de krijgvoerende mogendheden zou hebben aangeboden. Te dien einde zouden er naar Petersburg nieuwe voorstellen als basis der onderhandelingen worden gezonden, en mogt Rusland weigeren deze aan te nemen, dan zou Oostenrijk onmiddellijk gevolg geven aan de vroeger reeds gesloten militaire conventie. De voorstellen zouden nagenoeg blijven als vroeger, met bijvoeging van één punt, als wettig gevolg der behaalde militaire voordeelen. Dit punt zou de oorlogskosten betreffen.

Te Parijs was het gerucht verspreid, dat baron *von Prokesch Osten* aldaar was aangekomen en het ontwerp van een ultimatum had overgebragt, hetwelk, wanneer het door de Westersche mogendheden mogt worden aangenomen, naar Petersburg zou worden verzonden. Werd het ultimatum daar verworpen, dan zou Oostenrijk aan Rusland den oorlog verklaren.

De *Constitutionnel*, gelijk men weet een der organen van het Fransche bewind, behelst weder een dier vertoogen, die, in den vorm van brieven uit Weenen, gewoonlijk bijzondere aandacht tot zich trekken. Ditmaal meent genoemd blad opzettelijk op de belangrijkheid zijner mededeeling te moeten wijzen, vermits daaruit blijkt, dat de val van Sebastopol en de vernieling der Russische vloot de redenen heeft doen wegvallen, die ter Weener conferentie tusschen de Westersche mogendheden en Oostenrijk een verschil omtrent de toepassing van het derde der bekende vier waarborgpunten hadden doen ontstaan, en dat alsnu ten aanzien van dat punt de overeenstemming tusschen al de onderteekenaars van het verdrag van den 2den December even gemakkelijk tot stand zal komen, als ten aanzien der drie overige het geval is geweest.

„Het onmiddellijk gevolg van de vermeestering van Sebastopol en van de vernieling der Russische vloot — zoo lezen wij in dat blad — is de algeheele wegruiming van het verschil tusschen de zoogenoemde Oostenrijksche voorstellen en de vorderingen der Westersche mogendheden. Terwijl deze laatsten er op aandrongen dat Rusland in de Zwarte zee niet meer zou behouden dan vier liniescheper en vier fregatten, met een geëvenredigd aantal kleinere vaartuigen en ongewapende transportschepen, had de graaf *Buol* in de conferentie van den 4den Junij voorgesteld, „dat de Russische en Turksche gezanten met gemeen overleg aan de conferentie het effectief zouden voordragen van de zeemagt, die de beide mogendheden gelijkelijk in de Zwarte zee zouden onderhouden, en die het getal der thans in die zee in dienst zijnde Russische schepen niet zou mogen te boven gaan; alsmede dat zoowel de deswege tusschen hen getroffen schikking, als de middelen waaromtrent men zou overeenkomen tot verzekering van derzelver stipte nakoming, in het algemeen verdrag zouden worden opgenomen.

„De Russische vloot, die volgens officiële opgaven tijdens de landing der geallieërde troepen in de Krim uit 108 schepen met 2200 stukken bestond, was gedurende het beleg van Sebastopol zoo verminderd, dat zij bij het sluiten der Weener conferentie niet meer dan 18 vaartuigen telde, die in staat waren om zee te bouwen of dienst te doen. En thans, nu de geallieërden Sebastopol bemagtigd hebben, is er geen enkel Russisch vaartuig meer over. Daar bij gevolg de voorstellen van Oostenrijk niet meer van praktische toepassing zijn, behoeft het naauwelijks gezegd te worden, dat het hof van Weenen met zijne bekende goede trouw niet aarzelen zal om dezelve te laten varen, ten einde in gemeen overleg met Frankrijk en Engeland eene nieuwe combinatie tot regeling van het derde waarborgpunt te zoeken.

„Daarin is het praktische nut gelegen van de handhaving des verbonds van den 2den December.

„Indien Duitschland, beter ingelicht omtrent zijne eigene ware belangen, en tot een juister oordeel omtrent de krachten van Rusland gebragt, zich eenigzins aan Oostenrijk wilde aansluiten, dan is het hoogst waarschijnlijk dat wij thans, zelfs zonder het zwaard te ontblooten, den vrede zouden verkrijgen. Het is niet mogelijk, dat Rusland met zijne uitgeputte financiën, zijne vernielde vloot en zijn ontmoedigd leger, in ernst er aan zou kunnen denken om aan eene coalitie van geheel Europa het hoofd te bieden. De houding, die Duitschland thans zal aannemen, zal van grooten invloed zijn op de besluiten van Rusland. Maar om op den Duitschen Bond te kunnen werken, was het volstrekt noodzakelijk, dat men het met Oostenrijk eens bleef omtrent de instandhouding van het traktaat van den 2den December; de toetreding toch der Duitsche Bondsvergadering tot de vier waarborgpunten in gevolge het Bondsbesluit van den 9den December 1854 strekt ten steun aan Oostenrijks pogingen om Duitschland tot eenstemmige zamenwerking te bewegen en Rusland zoo doende eindelijk tot het doen van aannemelijke vredesvoorstellen te brengen.

„Het voegt niet aan de Westersche mogendheden, den vrede aan te bieden; maar het is de zaak van Europa den vrede van Rusland te eischen. Alleen de bekrompenste partijgeest zou nog kunnen beweren dat het derde waarborgpunt alleen de voldoening der eigenliefde van Frankrijk en Engeland ten doel zou hebben; want door de Russische magt binnen billijke grenzen te beperken, wordt gelijktijdig de onafhankelijkheid en ongeschondenheid van Turkije gewaarborgd en het staatkundig evenwigt van Europa bevestigd."

Het Russisch-gezinde dagblad *le Nord* bevat een artikel, ten betooge, dat het tegenwoordig oogenblik gunstig is, ten einde de vredes-onderhandelingen weder op te vatten. Steeds, zegt dit blad, is door de beide Westersche mogendheden erkend en op den voorgrond gesteld, dat zij geene nevenbedoelingen hadden en dat zij, om een einde te maken aan de rampen des oorlogs, slechts wachtten dat zij een voordeel zouden behaald hebben. Welnu, het doel dat zij zich gesteld hadden, is bereikt en de overwinning heeft hunne pogingen bekroond. De taak, welke het Fransch-Engelsche verbond wilde volbrengen, is thans met der daad ten einde gebragt. De Russische vloot in de Zwarte zee bestaat niet meer en het zuidelijk gedeelte van Sebastopol, met zooveel heldenmoed aangetast en met zooveel heldenmoed verdedigd, is thans een bloedige puinhoop, waarop de Fransche en Engelsche vanen wapperen. Zoo de Westersche mogendheden steeds opregt in hare betuigingen geweest zijn, kunnen zij nimmer een gunstiger tijdstip vinden om den vrede aan Europa te hergeven. Zij hebben zich slechts voldaan te verklaren met de feitelijke oplossing van het derde der aan Rusland voorgestelde waarborgspunten, hetwelk in dat geval niet gedwongen of verpligt zoude zijn, deze oplossing uitdrukkelijk bij een verdrag op te nemen. Wanneer men overweegt, met hoe afwisselende kansen, maar met gelijke hardnekkigheid, de strijd gedurende bijna een jaar is gevoerd, dan kan er niet aan het opleggen of aannemen van nieuwe concessien gedacht worden. Aan de eene zijde der krijgvoerende partijen is het leger overwinnaar, maar daarom is aan de andere zijde (zoo beweert *le Nord*) Rusland niet overwonnen of ontmoedigd. Rusland heeft wel eens vreeselijker nederlagen geleden, en de geschiedenis van *Peter de Groote* en *Alexander I* is daar om te antwoorden, of het ooit den nek gebogen of de vlag gestreken heeft. Groote volken vinden nieuwe kracht in den tegenspoed, en het Rusland van 1855 zal niet ontrouw worden aan zijn verleden, noch aan zijne toekomst. Wij gelooven derhalve, zoo eindigt *le Nord*, dat in den tegenwoordigen staat van zaken, de vrede wenschelijk, aanneembaar en eervol is voor al de partijen op de bestaande voorwaarden. Nieuwe eischen zoude wezen het onmogelijkste te beproeven. Maar, herhaalt het blad, het is te vreezen, dat Engeland hierin niet zal willen treden. Na het sluiten des vredes, zoude Frankrijk de oude betrekkingen met de Noordsche mogendheden herstellen en Engeland zoude alleen blijven staan, vervreemd als het zich heeft van en gehaat gemaakt bij al de hoven en bij al de volken.

Zonder juist de mogelijkheid van de heropening van onderhandelingen te willen bestrijden, zijn wij voor als nog van het gevoelen dergenen die van oordeel zijn, dat Rusland niet zal onderhandelen na zulk eene geduchte nederlaag; dat de geallieërde mogendheden hare overwinning zullen willen voltooijen en dat alzoo op dit oogenblik het tijdstip, om van vrede te spreken, nog niet daar is.

Verder is er sprake van eene nieuwe overeenkomst tusschen Frankrijk en Engeland aan de eene zijde en Turkije aan den anderen kant te sluiten, ten doel hebbende, om de conditiën te stellen, volgens welke de Westersche mogendheden zich het regt zouden voorbehouden, om, zelfs na den oorlog, de steden Varna, Adrianopel, Konstantinopel en Gallipoli met geallieërde troepen bezet te houden. Varna en Sinope zouden als maritime stations daarin zijn aangewezen.

PORTUGAL.

Den 16den September werd de Koning, don *Pedro V*, bij gelegenheid van het bereiken zijner meerderjarigheid, plegtig ingehuldigd in eene buitengewone zitting der Cortès. De Koning heeft al de leden van het kabinet in het bezit hunner ministeriële portefeuilles bevestigd.

DUITSCHLAND.

Het aantal te Berlijn door de cholera aangetaste personen bedraagt 1152; daarvan herstelden 190, overleden 715 en bleven in behandeling 247.

— De Pruissische provincie Silezië is ook thans weder door mislukten oogst bezocht, welke vrees voor den winter doet ontstaan. De regering kan bij den besten wil niets doen; ieder moet daarom zooveel mogelijk sparen en een ingetogen en arbeidzaam leven leiden. Bij den honger komt ook nog de cholera, die in vele kleine steden schrikkelijk woedt; zoo zijn in Lobsens van 2800 inwoners binnen drie weken 320 gestorven.

— De algemeen bekende Duitsche schrijver *Otto von Corvin Wiersbitzky*, van wiens voortreffelijk werk: *Geschiedenis van den tachtigjarigen oorlog der Nederlanders tegen Spanje*, eene Nederlandsche vertaling naar het oorspronkelijke handschrift te Amsterdam het licht zag, was in 1849 in het groothertogdom Baden wegens staatkundig misdrijf ter dood veroordeeld. Na het uitspreken van het doodvonnis werd deze straf in 10 jaren tuchthuisstraf veranderd; later werden die 10 jaren tuchthuisstraf veranderd in eene cellulaire gevangenisstraf van 6 jaren en tuchthuisstraf van één jaar, staande 6 jaar cellulair gelijk met een negenjarig verblijf in het tuchthuis. Die 6 jaren zijn thans verstreken en *von Corvin* is door den Prins-Regent van Baden begenadigd, daar deze hem het nog overige jaar tuchthuisstraf heeft kwijtgescholden, op de voorwaarde, dat hij zich naar Amerika zal begeven. Aan deze voorwaarde heeft *von Corvin* zich onderworpen, en zijne te Berlijn wonende echtgenoot zal hem naar de nieuwe wereld vergezellen.

— De noodzakelijkheid der verplaatsing van de Oostenrijksche troepen uit Gallicië en de Bukowina, alwaar zij bijeengetrokken waren, blijkt uit een berigt van dr. *Dreijer*, geneesheer bij den generalen staf, waarin hij bewijst, dat dit leger in die streken, gedurende den winter, omtrent 40,000 man aan de cholera en aan de typhus verloren heeft.

— Welke verwoestingen de cholera thans in de Oostenrijksche monarchie aangerigt heeft, blijkt uit de officiële opgave der sterfgevallen, welke tot op den aanvang van September 35,000 bedragen, waarbij niet begrepen zijn de sterfgevallen in Beneden-Oostenrijk, Bohemen, Moravië en Hongarije. Het ministerie van binnenl. zaken heeft een naauwkeurig onderzoek bevolen, aangaande de wijze van ontstaan en verspreiding van de ziekte.

— Om aan de pogingen tot aanwerving voor het Engelsch vreemdenlegioen, welke voornamelijk in de grensprovinciën plaats hebben, een einde te maken, heeft de Oostenrijksche regering op het in hechtenis nemen van iederen werver 100 gouden ducaten tot belooning gesteld.

— Volgens de *A. A. Ztg.* is aan een Parijschen ingenieur, in Oostenrijk, privilegie verleend voor eene uitvinding, die bestemd schijnt eene algeheele verandering in het spoorwegstelsel te brengen. Het bestaat in de invoering van een veranderd stelsel van rails en daarmede in verband staande raderen, zoodat de ijzerbanen op gewone wegen gebragt, de wagens met gemak van de baan verwijderd, op den weg als gewone voertuigen gebruikt en op elke plaats naar goedvinden weder op de ijzerbanen gebragt kunnen worden.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Onlangs is te Stokholm ontdekt dat van daar gedurende dezen zomer eene groote hoeveelheid lood ter sluik naar Finland is overgevoerd ten behoeve van het Russische ministerie van oorlog. Thans wordt uit Stokholm gemeld, dat de Britsche gezant te dier zake eene in zeer ernstigen toon gestelde nota aan den Zweedschen minister van buitenlandsche zaken ingediend heeft, ten einde ophelderingen aangaande deze met de neutraliteit van Zweden strijdige handeling te vragen. De minister heeft volgens het berigt in een beleefd antwoord aan den gezant te kennen gegeven, dat onverwijld een ernstig onderzoek naar het gebeurde ingesteld en de uitslag daarvan aan hem medegedeeld zou worden. Men voegt er bij, dat dit onderzoek inderdaad reeds aangevangen is.

Te Stokholm schijnt de vreugde over den val van Sebastopol grenzenloos te zijn. Toen er verscheidene depêches ontvangen werden, die den val dier vesting buiten twijfel stelden, vereenigde zich terstond eene commissie uit de voornaamste burgers, die eenparig besloten de geheele stad te illumineren, zonder dat de gemeente iets daarvan behoefde te bekostigen. De tuinen zelfs waren verlicht. Het Russische gezantschapshôtel was in eene dikke duisternis gehuid, en even schuw als voor een spook, snelden de menschen het voorbij. De Koning en de kroonprins verlieten, waarschijnlijk toen zij deze openlijke belangstelling voor de Westersche mogendheden vernamen, 's namiddags de stad.

De Koning van Zweden heeft eene commissie ingesteld, ten einde de middelen te beramen om eene militaire marine voor het koningrijk Noorwegen op te rigten. In Noorwegen was men hoogst tevreden met de benoeming van den koninklijken telg tot Onderkoning van dat rijk.

— De Nederlandsche scheepvaart op Noorwegen is dit jaar aanmerkelijk toegenomen en de houthandel met de Nederlanden heeft voor de Noorweegsche havens zeer voordeelige uitkomsten opgeleverd. In de laatste dagen van Augustus namen onderscheidene schepen te Bergen traan- en vischladingen voor Nederland en België in.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 18 September.

Men verzekert dat de ministers reeds bijeengekomen zijn om over het vraagstuk van vrede te beraadslagen, voor het geval dat ernstige voorstellen dienaangaande mogten worden gedaan. De groote moeijelijkheid bestaat in de waarborgen van Rusland aan te nemen of te eischen.

— Gedurende de zeven eerste maanden dezes jaars zijn in Engeland ingevoerd, 20,420 ossen, 2,465 koeijen, 11,693 kalveren en 35,173 schapen en lammeren; terwijl de meeste cijfers in de zeven eerste maanden van 1854 veel hooger waren, namelijk 20,273 ossen, 9,792 koeijen, 18,594 kalveren en 58,576 schapen en lammeren. Daarentegen is de invoer van vee in Frankrijk dit jaar aanmerkelijk toegenomen.

— De bekende onverschrokken reiziger in de binnendeelen van Afrika, dr. *Barth*, is hier aangekomen.

— Sir *Moses Montefiore* is van zijne reis naar Syrië en Egypte hier teruggekeerd.

— Te Portsmouth worden gelden bijeengebragt, om den gewezen bevelhebber der Oostzee-vloot, sir *Ch. Napier*, een eereblijk te geven.

— De stoomboot *Hydra* heeft berigten van de Kaap de Goede Hoop herwaarts overgebragt. In het binnenste dier kolonie heeft eene schrikkelijke slagting plaats gegrepen: de Kaffers hebben de ingezetenen aangevallen en vijfendertig huisgezinnen omgebragt, waarbij mannen levend gevild en kinderen in kuipen met kokend water geworpen zijn.

— De thans alhier ontvangene meer uitvoerige tijdingen uit Bombay van den 13den Augustus bevestigen het telegrafische berigt, dat de opstand der Santhals in den laatsten tijd zich had uitgebreid en nog een bedenkelijk aanzien had. Het getal der opstandelingen wordt in deze berigten op 30,000 begroot. Zich zuid-oostwaarts verspreidende, hebben zij eene uitgestrekte landstreek verwoest; het getal der geplunderde dorpen wordt op 200 geschat. De tegen hen afgezonden Britsche troepen hebben reeds met goed gevolg hier en daar tegen hen gestreden, maar waren laatstelijk nog niet talrijk genoeg om hen te bedwingen. Nog meer troepen waren naar de oproerige landstreek in aantogt, en men verwachtte stellig, dat, na de aankomst van deze versterking, de opstand spoedig gedempt zou worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 September.

Prins *Napoleon* is eergisteren van zijn bezoek aan verschillende havens van Engeland alhier teruggekeerd.

— De generaal *Regnault de Saint Jean d' Angely*, bevelhebber der keizerlijke garde, is, tot herstelling zijner gezondheid, uit de Krim te Marseille aangekomen.

De Onderkoning van Egypte, *Said*-pacha, is op zijne reis herwaarts te Malta ziek achtergebleven en zou naar Alexandrië terugkeeren.

— Men verzekert thans, dat het geschil van de beide Westersche mogendheden met Napels op weg is om geschikt te worden, zonder dat men evenwel bijzonderheden dienaangaande mededeelt.

De *Vesuvius*, Dingsdag van Napels vertrokken, heeft het berigt aangebragt, dat de Napelsche ministers van politie en van oorlog zijn vervangen. Een gerucht wilde, dat prins *Filangieri* tot president van den ministerraad zou worden benoemd.

De Koning van Napels schijnt alzoo van gedachte veranderd te zijn. Meer dan de tusschenkomst van Oostenrijk, heeft hiertoe de vrees voor een opstand in het rijk bijgedragen, die, zoo men zegt, genoegzaam voorbereid is om het gouvernement ernstig ongerust te maken.

— Aan de hoeken der straten te Parijs is eene oproeping aangeplakt om dienst te nemen in Engelsche dienst, vooral bij het Britsche vreemdenlegioen.

— Een honderdtal staatkundige uitgewekenen van het departement du Var hebben onlangs Nizza verlaten om zich naar Frankrijk te begeven, ten einde met hunne vrienden eene poging tot opstand te wagen. De regering, in tijds daarvan onderrigt, heeft maatregelen genomen, waardoor het geheele complot is verijdeld. De justitie in Frankrijk en Sardinië doet een ijverig onderzoek; de Sardinische regering zal aan de uitgewekenen eene woonplaats, meer binnenslands, aanwijzen.

— Naar men verzekert heeft de verhooging, welke de prijs van het brood hier ter stede weder heeft ondergaan, aanleiding gegeven tot groot misnoegen onder de arbeidende klassen. Niettegenstaande de staat en het stedelijk bestuur van Parijs zich zeer belangrijke opofferingen hebben getroost om aan het werkvolk arbeid te verschaffen, wordt hier thans, wegens de duurte der levensmiddelen, veel gebrek geleden. In de departementen, waar van wege de overheid minder voor de lagere standen is gedaan, dan in de hoofdstad, moet de nood nog hooger zijn gestegen. Men ziet den naderenden winter met groote bekommering te gemoet. Reeds zijn de prijzen der granen, welke ter markt worden gebragt, hooger dan het maximum van het vorige jaar. De broodbakkers verzekeren, dat het zeer mogelijk is, dat het brood tegen 1 fr. 20 de twee kilo's zal worden verkocht.

Deze opgaaf is afkomstig van eene niet geheel onpartijdige zijde. Inmiddels leest men ook in bladen, welker goede trouw niet kan in twijfel worden getrokken, berigten betreffende de prijzen der levensmiddelen, welke geheel of ten deele met het bovenstaande overeenkomen.

Te Lyon hebben in den laatsten tijd ongeregeldheden plaats gehad wegens de duurte van het brood, zoodat de gewapende magt tusschen beiden moest komen.

— In 1854 werden aan de Parijsche munt geslagen, aan gouden muntstukken voor 526,528,000 fr.; aan zilveren muntstukken 2,123,887 fr., en aan muntstukken van onedel metaal voor 2,860,963 fr.

BELGIE.

BRUSSEL, 19 September.

De zamenscholingen wegens de verhooging van den bierprijs hebben opgehouden. De eigenaar van den estaminet *Renard* heeft namelijk besloten, den prijs op den ouden voet terug te brengen; welk voorbeeld door anderen is opgevolgd, zoodat de bezoekers dier estaminets, in plaats van de glazen in te smijten, die woningen vergenoegd verlaten hebben.

In den ministerraad is besloten de hernieuwing der wet, waarbij de uitvoer van granen verboden wordt, aan de kamers voor te stellen. De ministers weten echter wel, dat dit verbod, in plaats van de prijzen te doen dalen, de speculatie op prijsverhooging begunstigt; doch het is, vooral bij de Katholijke partij, een algemeen vooroordeel, dat met den vrijen uitvoer het land welhaast aan hongersnood ter prooi zal zijn, en het gouvernement waant zich niet sterk genoeg om dit vooroordeel van het volk te overwinnen.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Donderdag den 20sten September.

In deze zitting is in behandeling genomen het adres van antwoord op de troonrede. Het ontwerp daartoe, gelijk het door de commissie, met het opstellen daarvan belast, naar aanleiding van de daarop in de afdeelingen gemaakte bedenkingen, gewijzigd werd, luidde aldus:

„ SIRE!

1. Bij de opening der tegenwoordige zitting van de Staten Generaal heeft de Eerste Kamer weder met genoegen van Uwe Majesteit mogen vernemen, dat de betrekkingen van Nederland met de andere mogendheden zich door welwillendheid en vriendschappelijke gezindheid kenmerken. Wij vertrouwen dat het naauwgezet nakomen van het stelsel van onzijdigheid te midden van den nog voortdurenden oorlog, de beste waarborgen aanbiedt, om de eerbiediging van onze regten te verzekeren.

2. De natie waardeert de goede tucht en ijverige pligtsbetrachting van de beide deelen der krijgsmagt, die uwe goedkeuring mogten verwerven. Wij verheugen ons dat de vermeerdering van het materiëel der marine een voorwerp van Uwer Majesteits ernstige zorg uitmaakt.

3. Wij stellen hoogen prijs op de gunstige verklaring, die wij omtrent den toestand van onze koloniën en bezittingen in andere werelddeelen hebben mogen vernemen. Zoowel in het belang van die bezittingen, als van het moederland, verblijden wij ons, dat de onderhandelingen met het rijk van Japan goede uitkomsten hebben opgeleverd. Het komt ons met Uwe Majesteit wenschelijk voor, dat het van staatswege ingestelde onderzoek omtrent den toestand der slavenbevolking tot een wettelijken maatregel moge leiden.

4. Dankbaar erkennen wij de bereidwilligheid van onze landgenooten, gelijk ook van vreemdelingen, om te gemoet te komen in de zware verliezen, door dijkbreuken en overstrooming in den afgeloopen winter te weeg gebragt. Wij mogen daarbij vooral niet vergeten het aanzienlijk deel, dat Uwe Majesteit zoowel door persoonlijk bezoek in de meest geteisterde gewesten, als door ruime hulpverstrekking, aan het lenigen van deze ramp heeft genomen.

5. Wij verblijden ons dat Uwe Majesteit hare ernstige zorg blijft wijden aan de belangen van het onderwijs en den bloei van kunsten en wetenschappen evenzeer als aan de bevordering van ondernemingen van nijverheid en openbaar nut. Bij den toestand waarin Europa thans verkeert, was het ons aangenaam omtrent handel en scheepvaart over het algemeen bevredigende mededeelingen te ontvangen. Meerdere uitbreiding van de middelen van gemeenschap, zoowel met het buitenland als binnen 's lands, kan daarop eenen gewenschten invloed uitoefenen.

6. Met belangstelling hebben wij vernomen dat de staat der geldmiddelen, in verband met gunstige uitkomsten van de opbrengst der belastingen, de gelegenheid geeft met het delgen van schuld voort te gaan.

7. Doorgedrongen van het besef der behoefte aan de toepassing en ontwikkeling onzer grondwettige instellingen, zullen wij aan de ons toegezegde voordragten, gelijk mede aan de overige wets-ontwerpen, die onze Vergadering mogten bezig houden, de vereischte zorg en aandacht wijden.

8. Sire, wij deelen met Uwe Majesteit in den wensch, dat het aan de Vertegenwoordiging der Natie gelukken moge, door welwillende bevordering van het gemeen overleg, de verwachting van Neêrlands ingezetenen niet te leur te stellen. Wij hopen, bij erkentelijke waardering van zoo vele ons geschonken zegeningen, ondersteund door het vertrouwen des volks en met het oog op den onmisbaren bijstand des Almagtigen, tot de welvaart en het geluk van het dierbaar Vaderland mede te werken."

De algemeene strekking van het ontwerp werd zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Al de paragrafen werden zonder hoofdelijke stemming aangenomen, de eerste na eene korte woordenwisseling tusschen de heeren *Cremers* en de *Vos van Steenwijk*, lid der commissie; de tweede na verwerping van een amendement van den heer *Sichterman van de Brake*, strekkende om de beide zinnen tot één terug te brengen en aldus te lezen:

„ De natie waardeert — verwerven, en verheugt zich dat, enz.; welk amendement door de heeren *Lotry* en *de Vos van Steenwijk* werd bestreden. Over de derde paragraaf had eene langdurige beraadslaging plaats, waaraan deel namen de *Minister van Koloniën* en de heeren *van Andringa de Kempenaer*, *van Nispen van Pannerden*, *van der Oudermeulen*, lid der commissie, *van Dam van Isselt*, *Cremers* en *van Rijckevorsel*. De drie laatsten stelden elk eene wijziging op die paragraaf voor: de eerste verlangde aan het einde gevoegd te zien de woorden: „ waarbij de slavernij in de Nederlandsche koloniën wordt afgeschaft;" de tweede wilde eene nieuwe zinsnede aan het slot voegen, aldus luidende: „ Wij hopen dat de slavernij in onze Nederlandsche koloniën zal mogen worden afgeschaft." Beide wijzigingen werden ingetrokken na het voordragen van het derde amendement van dezen inhoud: „ Wij hopen dat de afschaffing der slavernij in al de Nederlandsche koloniën daarvan het gevolg moge zijn," dat met 14 tegen 11 stemmen aangenomen werd.

De eerste zinsnede van § 5 stelde de heer *Sichterman van de Brake* voor uit te breiden met de woorden: „ terwijl deze Kamer aan Uwe Majesteit den eerbiedigen wensch opdraagt om den gewigtigen tak van volksbestaan, den landbouw, in Uwe Koninklijke belangstelling bij voortduring te doen deelen", dat weder ingetrokken werd door den voorsteller, die zich vereenigde met het denkbeeld van den heer *Cremers*, om aan het einde derzelfde zinsnede op te nemen de woorden: „ en ook aan den landbouw zoo herhaalde bewijzen van belangstelling heeft gegeven", hetgeen verworpen werd, even als een amendement van den heer *van Andringa de Kempenaer*, die tusschen de laatste woorden derzelfde zinsnede het het woord „ landbouw" wenschte ingevoegd te zien.

De paragrafen 4, 6 en 7 gaven geen aanleiding tot beraadslaging.

De heeren *Sichterman van de Brake* en *van der Lek de Clercq* stelden op de 8ste paragraaf wijzigingen voor; de eerste strekkende om de eerste zinsnede aldus te lezen: „ Sire, wij deelen — het gemeen overleg, de *verwachtingen* van Neêrlands ingezetenen te *verwezenlijken*", die met 15 tegen 10 stemmen afgewezen werd; de tweede dienende om uit de tweede zinsnede weg te nemen de woorden „ ondersteund door het vertrouwen des volks en", welke met 17 tegen 8 stemmen verworpen werd.

Het gewijzigde adres van antwoord op de troonrede werd met algemeene stemmen aangenomen, en zal aan Zijne Majesteit den Koning worden aangeboden door eene commissie, bestaande uit den voorzitter der Kamer, de leden der commissie van redactie, zijnde de heeren *van Aylva van Pallandt*, *van der Oudermeulen*, *de Vos van Steenwijk* en *van Bijsinga*, vermeerderd met de heeren *van der Lek de Clercq* en *Sichterman van de Brake*.

De Vergadering is daarop tot nadere bijeenroeping uiteen gegaan.

Tweede Kamer.

Zitting van Donderdag den 20sten September.

In deze zitting is ingekomen een kon. besluit waarbij jhr. mr. *D. T. Gevers van Endegeest* benoemd is tot voorzitter der Kamer gedurende het zittingjaar 1855 — 1856.

De heer *Anemaet*, die in den aanvang der zitting den voorzittersstoel bekleedde, verliet dien na het uitspreken der navolgende rede:

„ MIJNE HEEREN!

Alvorens deze plaats te verlaten, heb ik de taak te vervullen om den benoemden voorzitter geluk te wenschen met de eervolle onderscheiding hem te beurt gevallen.

De betrekking, welke hij gereed staat te aanvaarden, heeft eigenaardige moeijelijkheden.

Wij wenschen die echter gemakkelijk te zien gemaakt door den geest van orde, welke deze vergadering steeds kenmerkt.

Ons vertrouwende aan zijne leiding, vleijen wij ons, dat die leiding de vrijheid der beraadslagingen zal handhaven, en dat door onpartijdigheid gekenmerkt, zijn goed en krachtig beleid aan onze werkzaamheden eene rigting zal geven, die ten nutte en bevorderlijk is aan de belangen des vaderlands, welke wij geroepen zijn te behartigen en voor te staan.

Ik verzoek den heer *Gevers van Endegeest* deze plaats te willen innemen en het voorzitterschap te aanvaarden."

De nieuw benoemde voorzitter heeft de hem opgedragen betrekking aanvaard met het houden der navolgende rede:

„ MIJNE HEEREN!

Volgaarne betuig ik u mijnen dank voor het ontvangen blijk van vertrouwen, waaraan onze geëerbiedigde Koning het zegel van goedkeuring heeft gehecht.

Het is niet de eerste maal dat ik in deze aanzienlijke Vergadering de eer heb het voorzitterschap te bekleeden. Die taak is niet gemakkelijker geworden. De parlementaire werkzaamheden immers zijn van grooteren omvang, de beraadslagingen levendiger en meer ingewikkeld, de verschillen van meening en inzigt scherper afgeteekend dan vroeger. De hoog geachte staatsman daarenboven, die zoo dikwijls deze plaats innam, doch nu door 's Konings vertrouwen tot eene andere gewigtige betrekking is geroepen, heeft het voor elken opvolger moeijelijker gemaakt, wijl hij in alle opzigten een zoo voortreffelijk voorzitter was.

Maar het zal mijn streven wezen zijne voetstappen te drukken, en alzoo kalm, onpartijdig, eerlijk, mijne beste krachten te wijden aan al wat de geregelde en spoedige afdoening van zaken, de orde in deze Vergadering en hare waardigheid bevorderen kan.

Wilt mij van uwe zijde, Mijne Heeren, daarin ondersteunen door uwe medewerking, door uwe toegevendheid en door die welwillendheid, waar ik de onderscheiding aan heb te danken van achtervolgens meermalen op de voordragt geplaatst te zijn, uit welke de Koning den voorzitter kiest.

Gewigtige werkzaamheden wachten ons weder, al zijn er ook in het laatste jaar vele van hoog belang volbragt.

Eene wet omtrent het onderwerp der slavernij, op welker aanbieding de Koning het uitzigt opent, voegt aan de beschaving der 19de eeuw, voegt aan de beschaving van het godsdienstig Nederland.

De nog ontbrekende wetten tot stand te brengen, bij het 5de additionele artikel der Grondwet genoemd, zal eene gewigtige schrede zijn ter voltooijing der gevolgen van die herziene Grondwet, welke door ons allen bezworen is, als regeling der regten zoo van de Kroon als van de volksvrijheid.

Laat ons te zamen ijverig, eendragtig, en onder eerbiedig opzien tot het almagtig Opperwezen, dat in aller geweten leest, medewerken om in gemeen overleg met de Regering, naauwgezet te [illegible]

Alzoo zullen wij aan het dierbare Vaderland de goede vruchten schenken, uit de vereenigde pogingen van eenen beminden Koning en van eene waardige Vertegenwoordiging te verwachten.

Hiermede, Mijne Heeren, verklaar ik het voorzitterschap te aanvaarden."

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren 30 wets-ontwerpen tot naturalisatie van even zoovele personen; dat tot wijziging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1854; dat tot regeling der banken van leening; dat tot verhooging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1855, en dat houdende bepalingen omtrent de huishouding en tucht op de koopvaardijschepen.

In deze zitting heeft de trekking der afdeelingen plaats gehad en hebben deze laatste gekozen tot hare voorzitters de heeren *Baud*, *Dullert*, *Anemaet*, *van Bosse* en *de Kempenaer*; tot hare ondervoorzitters de heeren *Luijben*, *Heemskerk*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *van Zuijlen van Nyevelt* en *de Brauw*; tot leden der commissie van petitiën de heeren *Meijlink*, *Sander*, *Huguenin*, *Hoekwater* en *Wijbenga*; en tot leden der commissie voor het ontwerpen van het adres van antwoord de heeren *Bosscha*, *van Lennep*, *Meeussen*, *de Kempenaer* en *van Goltstein*.

Zitting van Vrijdag den 21sten September.

In de bijeenkomst van heden heeft Z. Exc. de minister van financiën, bij eene zeer uitvoerige en belangrijke redevoering, de staatsbegrooting voor het jaar 1856 voorgedragen, en wijzende op het voordeelig overschot van het dienstjaar 1853, verklaard, dat de bate over het jaar 1854 voorloopig op *f* 7,390,000 kan worden gesteld, waarvan nog bijna 3 millioenen beschikbaar zullen blijven, en welke verder tot schulddelging kunnen worden aangewend.

De middelen over 1854, op *f* 72,832,752 geraamd, hebben *f* 81,311,194 opgebragt, welk beloop nog door inkomsten van domeinen en het batig slot der koloniale geldmiddelen tot *f* 89,350,116 is verhoogd.

De besparingen op de onderscheidene hoofdstukken der uitgaven van het dienstjaar 1854 kunnen ten slotte op *f* 1,188,471 worden begroot. Daaronder zijn *f* 156,156 voor de zeemagt en *f* 81,906 voor het leger. — Onder de uitgaven vindt men de belangrijke som van [illegible] millioenen voor schulddelging, en als [illegible] sluit te mogen komen, dat de geldelijke toestand des lands, wat het afgeloopen jaar 1854 betreft, allezins gunstig is.

Gelijke gunstige uitkomst meent de Regering van het loopende dienstjaar te mogen verwachten, vermits de opbrengst der middelen over de verledene *acht* maanden die van gelijk tijdsverloop van het vorige jaar met niet minder dan *f* .,646,649 te boven gaat, en thans reeds tweederden der raming met *f* 1,340,000 overtreft. Z. E heeft doen opmerken, dat deze gunstige uitkomst niet zonder invloed is gebleven op de raming van de opbrengst der middelen, voor welke in de uitgaven van 1856 zal behooren te worden voorzien.

Het bedrag der uitgaven, 't welk voor het tegenwoordige jaar op *f* 80.870.661 is gesteld, beloopt voor 1856 *f* 73,547,380. Sommige hoofdstukken zijn verhoogd, te zamen met *f* 333,593. De rentelast is, sedert 1850, als wanneer een begin is gemaakt met schulddelging, met het aanzienlijk bedrag van *f* 1,650,000 verminderd.

Ten einde te voorzien in de middelen tot bestrijding dezer uitgaven, wordt, bij het wegvallen van den accijns op het gemaal en het tonnegeld, voorgesteld de bepaling van het *minimum* van de opbrengst der suiker op *twee* millioenen; de verhooging van de belasting op het gedistilleerd met *twaalf* opcenten; — de verhooging van de grondbelasting, het personeel, het middel van patent, den wijn, het zegel, de registratie en successie, met *zes* opcenten, en het brengen van *zes* opcenten op het regt van de gouden en zilveren werken.

Wijzende op het beginsel, bij de wet ter afschaffing van den accijns op het gemaal op den voorgrond gesteld, wordt alsnu ook slechts een millioen van het vermoedelijk beschikbaar batig slot der koloniale geldmiddelen voor buitengewone behoeften uitgetrokken, welk batig slot voor het aanstaande jaar, naar aanleiding eener matige taxatie van prijzen, op zestien millioen wordt geraamd; — zoodat, met het een millioen buitengewoon voor de marine, en de som van 14½ millioen, als gewone bijdrage, uit de koloniale bate, nog een half millioen onbeschikt zoude overblijven.

De minister heeft doen opmerken, dat de voorgestelde begrooting met eene geringe bate sluit, zonder dat men zich mag vleijen, dat de middelen de raming met eenige millioenen zullen overtreffen, en dat men alzoo, ten aanzien dezer middelen, tot eene uiterste grens is gekomen, welke de voorzigtigheid verbiedt te overschrijden. Tevens heeft Z. Exc doen opmerken, dat de voorgestelde verhooging van opcenten op het personeel en de patenten slechts over acht maanden van het aanstaande jaar zullen worden gedragen.

Scheepvaart en scheepsbouw hebben in 1854 gunstige uitkomsten opgeleverd. — De waarde van in- en uitvoer heeft *f* 665,265,820 bedragen, en alzoo *f* 71,411,[illegible] meer dan in 1853. Alleen de waarde van doorvoer heeft eene vermindering van 3 millioenen ondergaan. — De geldelijke opbrengst der posterij is, even als het aantal brieven, steeds aangroeijend gebleven.

'S GRAVENHAGE, 20 September.

Bij de gisteren gehouden verkiezing van een lid der Tweede Kamer, in plaats van den heer *Boreel van Hogelanden*, werden 1069 geldige stemmen uitgebragt, volstrekte meerderheid 535. Daarvan bekwam de heer mr. *G. Groen van Prinsterer* 547 stemmen, de heer jhr. mr. *W. T. Gevers Deynoot* 477 stemmen, zoodat tot lid van de Tweede Kamer verkozen is de heer mr. *G. Groen van Prinsterer*.

AMSTERDAM, 20 September.

Alhier ter beurze is door een onzer voorname handelshuizen ter teekening gelegd een adres aan den stedelijken raad der stad Amsterdam, houdende verzoek tot afstemming van den voorgedragen accijns op het gemaal. Honderden en daaronder onze voornaamste handelaren, hebben zich gehaast, dat adres te teekenen.

Ook aan den raad der stad Utrecht is een verzoekschrift aangeboden tot afschaffing der belasting op het gemaal, door meer dan 900 personen onderteekend.

— De gemeenteraad van Rotterdam heeft in zijne zitting van gisteren beraadslaagd over de door de commissie *ad hoc* ontworpen verordening op de heffing eener plaatselijke *directe* belasting, ter vervanging der belasting op het *gemaal*, welke den 1sten Jan. 1856 daar ter stede komt te vervallen.

Met 22 tegen 8 stemmen heeft de raad *aangenomen* het

beginsel, om den belastingschuldige een alternatief te stellen, d. i. de keus tusschen den aanslag naar den maatstaf der *huurwaarde*, dan wel naar dien der *vermoedelijke verteringen*.

— Een daglooner te Dinxperlo, *Jan Vriezen* genaamd, een man van 67 jaren, kwam den 18den September op het gemeentehuis aldaar zijn 25ste kind aangeven.

HELLEVOETSLUIS, 19 September.

Gisteren had aan boord van het barkschip *Carolina*, kapt. *de Best*, komende van New-York, liggende in het kanaal van Voorne, eene muiterij plaats. Drie matrozen drongen in de kajuit en dreigden den kapitein te vermoorden, die hen alleen door het voorhouden van eene revolver-pistool van zich afhield, nadat zij hem en den opperstuurman hadden mishandeld. Later trachtten dezelfde mannen met handspaken en met de voeten de deuren der kajuit open te breken. Gelukkig kwam op dat oogenblik de commissaris van politie, tevens waterschout, aan boord. Na ingesteld onderzoek, zijn de drie matrozen in hechtenis genomen en heden onder behoorlijk geleide naar Rotterdam overgebragt.

TILBURG, 20 September.

Van de 41 bakkers, van welke onlangs brood is in beslag genomen, op vermoeden dat het niet van zuiver en onvervalscht roggemeel was zamengesteld, is heden ter zitting van het kantongeregt door de drie beëedigde deskundigen, met dat onderzoek belast, rapport uitgebragt; waarbij is gebleken, dat 9 brooden zijn bevonden, met krijt en zemelen te zijn vermengd, 26 welke meerdere zemelen inhielden dan van zuivere rogge, terwijl er 6 zijn bevonden die van zuiver en onvervalscht roggemeel waren gebakken. Overeenkomstig de bestaande gemeente-verordening, heeft de ambtenaar van het openbaar ministerie geconcludeerd de bakkers van het eerstgemelde brood te veroordeelen in eene boete van *f* 25, de anderen in eene boete van *f* 15 tot *f* 25, en daarenboven 12 van die bij welke het brood beneden het bepaalde gewigt is bevonden in eene boete van *f* 10 tot *f* 15 en *f* 25, en de zes anderen van alle regtsvervolgingen in dezen te ontslaan. De uitspraak in dezen is door den ed. achtb. heer kantonregter bepaald op heden over acht dagen.

TIEL, 20 September.

Heden heeft de arrondissements-regtbank alhier uitspraak gedaan in de zaak van de heeren *H. J. Lion*, gepensioneerd adjunct intendant bij het leger in Oost-Indiën, wonende te 's Hage, en *D. van Haren Noman*, boekdrukker te Zalt-Bommel: de eerste beschuldigd van laster, gepleegd tegen den heer *P. van Rees*, in het weekblad *de Indiër*, en de laatste van medepligtigheid aan dat misdrijf. De regtbank heeft de strafbaarheid van den eersten beklaagde aangenomen, en hem veroordeeld tot eene gevangenis van eene maand, *f* 25 boete en in de kosten van het regtsgeding, terwijl zij aan den heer *van Rees* de vrijheid heeft gegeven om afschriften van dat vonnis te doen aanplakken te Batavia, 's Gravenhage en te Zalt-Bommel. De heer *van Haren Noman* werd vrijgesproken.

ZWOLLE, 20 September.

Heden middag te 1 uur heeft het provinciaal geregtshof in Overijssel in eene buitengewone civile teregtzitting uitspraak gedaan in zake van *I. F. Warninck*, R.-K. priester en pastoor te Borne, aangeklaagd van in het openbaar godsdienstpligtigheden te hebben verrigt, en daardoor in strijd met de wet gehandeld te hebben. Het hof heeft bij deszelfs arrest beslist:

1) dat voldoende blijkt, dat de zaak te Almelo aangebragt en behandeld is ter burgerlijke teregtzitting der regtbank aldaar, dat ook het vonnis van den eersten regter moet geacht worden ter burgerlijke teregtzitting te zijn uitgesproken, — doch dat de woorden in het hoofd van dat vonnis voorkomende, „regtdoende in strafzaken," zijn erroneus.

2) dat het Roomsch-Katholijke kerkhof te Borne in den zin der wet niet is eene beslotene plaats, uit hoofde van de geringe hoogte en het doorzigtig latwerk der poort, zich voor dat kerkhof bevindende; — hoezeer dan ook overigens de beukenheg, waarmede het verder is omgeven, genoegzaam is, om in den zin der Grondwet eene *beslotene plaats* daar te stellen, dat is eene zoodanige, waar hetgeen daar binnen voorvalt, is onttrokken aan het oog van dengenen, die zich buiten bevindt.

3). dat de eerste regter verkeerdelijk den beklaagde heeft ontslagen van alle regtsvervolging, vermits in deze burgerlijke zaak niet te pas komt een onderzoek naar de vraag, of hij met opzet, dan wel uit onwetendheid de wet heeft overtreden.

Diensvolgens heeft het hof het vonnis van den eersten regter vernietigd, en op nieuw regt doende, verklaard, dat de beklaagde in strijd heeft gehandeld met de wet, en hem veroordeeld in al de kosten der procedure.

GRONINGEN, 22 September.

Naar men verneemt, heeft gisteren morgen bij de regtbank alhier plaats gehad het opmaken van de bij art. 52 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie bedoelde lijsten van aanbeveling: 1) voor den post van regter-plaatsvervanger bij voornoemde regtbank, in plaats van den heer mr. H. van Marle, eervol ontslagen, en 2) voor den post van kantonregter te Zuidhorn, in de plaats van den heer jhr. mr. du Peyrou van Breugel, tot andere functiën benoemd; en is op de lijst van aanbeveling voor den vacanten post van regter-plaatsvervanger geplaatst, als eerste kandidaat mr. A. Modderman, procureur bij het prov. geregtshof van Groningen; als tweede mr. L. Bothenius Lohman, procureur bij voornoemd geregtshof, lid der provinciale staten en van den gemeenteraad van Groningen, en als derde kandidaat mr. R. IJ. Muller, advokaat bij meergenoemd geregtshof en wethouder der gemeente Groningen.

Op de aanbevelingslijst voor den vacanten post van kantonregter te Zuidhorn is als eerste kandidaat geplaatst de heer mr. W. Woldringh, griffier der arr.-regtbank te Winschoten en lid van den gemeenteraad aldaar; als tweede jhr. mr. R. A. Quintus, plaatsvervangend kantonregter te Zuidhorn, lid der provinciale staten en burgemeester der gemeente Oldekerk, en als derde kandidaat mr. Johannes Offerhaus, kantonregter te Hoogezand.

— Bij Kon besluit van den 15den dezer is de benoeming van den heer J. B. Suijs tot betaalmeester te Heerenveen, op zijn verzoek, ingetrokken, en te rekenen van primo October aanstaande als zoodanig benoemd de heer mr. J. J. Canter Cremers, voormalig agent van 's Rijks domein te Groningen.

— Bij besluit van den 18den September heeft Z. M. de benoeming van mr. F. J. Kappeijne van de Coppello, burgemeester van Uithuizermeeden, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring bekrachtigd.

— Ged staten dezer provincie hebben ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat — aangezien er in de laatste vijf maanden geene besmettelijke ziekte onder het rundvee in het naburig Hannover heeft geheerscht, — de d.d. 1sten April 1853 vastgestelde verbodsbepalingen betreffende den invoer van vee uit het koningrijk Hannover in de provincie Groningen worden opgeheven, zoodat deze invoer van nu af geheel vrij en onbelemmerd zal kunnen plaats hebben.

— In den nacht van Dingsdag op Woensdag l.l. is ten huize van den heer J. M. Meihuizen, te Wildervank, diefstal gepleegd, door middel van inklimming, en gestolen eenige waschgoederen, bestaande in lakens, hemden, vrouwen bovenkleederen, enz. De zaak is aan de justitie overgegeven.

— Door Z. M. is goedgekeurd, dat ged. staten van Groningen en van Drenthe magtiging verleenen aan de gemeentebesturen van Groningen, Norg, Roden en Smilde, om gemeenschappelijk te regelen den aanleg van een' kunstweg van den grooten rijksweg te Smilde, door de gemeenten Norg en Roden en over het kerkdorp Roderwolde naar Groningen.

— Naar men verneemt, hebben 125 predikanten der Herv. kerk in Nederland te zamen eene overeenkomst gemaakt of een verbond gesloten, om de oude Gereformeerde leer te handhaven en te verkondigen in woord en geschrift, en zich niet te laten afschrikken door de synode der Nederl. Herv. kerk, die, volgens hen, die leer tegenstaat en verloochent, maar zullen zij de reglementen en verordeningen, gemaakt door deze synode, zoo als zij nu bestaat, in geenen deele nakomen en opvolgen.

— In ons land zijn te zamen 120 postkantoren, welke op deze wijze in de verschillende provinciën verdeeld zijn, als: 17 in Noordbrabant; 18 in Gelderland; 17 in Noordholland; 21 in Zuidholland; 5 in Utrecht; 9 in Zeeland; 8 in Friesland; 8 in Overijssel; 7 in Groningen; 3 in Drenthe, en 7 in Limburg.

— Belangrijk — zoo schrijft men uit Parijs — is hetgeen wordt gemeld nopens de nieuwe wijze van opvoeding en onderwijs der doofstommen en blinden, door de algemeene maatschappij tot het verleenen van hulp en bescherming aan doofstommen, gesticht door dr. *Blanchet* en waarvan H. M. de Keizerin beschermvrouw is. — Tot dusverre werden de doofstommen onderwezen en opgevoed in bijzondere inrigtingen, kostbare pensionnaten, waar de kinderen afgezonderd waren van het gezelschap der sprekenden, van de wereld, waarin zij naderhand moesten verkeeren. — Volgens het nieuwe stelsel worden de doofstommen en blinden opgenomen in de lagere scholen, even als sprekende kinderen; zij mengen zich onder hen bij alle oefeningen, die zulks veroorloven, alsook in de oogenblikken van rust. Alleen ontvangen zij afzonderlijke lessen in dat onderwijs, waarvoor hun toestand eene bijzondere manier vereischt.

Dit stelsel, zoo weinig kostbaar, levert dus het groote voordeel om aan alle doofstommen en aan alle blinden van hunne prilste jeugd af aan, lager onderwijs te kunnen geven, terwijl zij in den schoot hunner familie blijven; ook laat de maatschappij hen niet aan hun lot over, als zij de school verlaten; dan worden hun de middelen vergemakkelijkt om zich verder te vormen, terwijl ook voor hunne zedelijke opvoeding verdere zorg wordt gedragen.

Over de duurte der granen.

In het *Bremer Handelsblatt* vinden wij een lezenswaardig artikel over eenige oorzaken, welke de duurte der levensmiddelen bepaaldelijk van het graan in de laatste jaren hebben veroorzaakt. De schrijver geeft een twaalftal van die oorzaken op, welke in meerdere of mindere mate daartoe het hunne hebben bijgedragen.

In de eerste en voornaamste plaats wordt de *oorlog* genoemd. Wanneer wij ook al in den tegenwoordigen oorlog niet direct betrokken zijn, zoo ondervinden wij toch in groote mate zijnen invloed op de graanprijzen. Door oorlog of oorlogstoerustingen worden in geheel Europa vele handen aan den landbouw onttrokken en het verbruik van granen vermeerderd, terwijl van den anderen kant de gelegenheid om ruime toevoeren te bekomen, wordt afgesneden of althans zeer bemoeijelijkt. Dit is thans juist het geval, nu door de blokkade het ontbieden van koren uit de hoofdstapelplaatsen van andere landen onmogelijk geworden is.

Eene tweede oorzaak ligt in de *middelmatige oogsten*. Onderscheidene middelmatige oogsten na elkander, zoo als dit sedert 1850 het geval is, verteren van lieverlede en ongemerkt de voorraden. De landbouwer geeft tegen stijgende prijzen af, de consument denkt niet aan eene voortgaande verhooging, en beperkt zich niet, noch voorziet bij tijds in zijne behoefte. De koopman, die den juisten staat van zaken niet kan leeren kennen, vindt geene reden koren van elders te ontbieden, en zoo treedt dan vaak later gebrek in, dat had kunnen worden verminderd of afgekeerd.

De *vrije invoer van granen in Engeland* wordt als derde reden van duurte opgegeven. Sedert Engeland het graan tolvrij toelaat, is bij ons het uitzigt op zeer lage prijzen verloren. Dit land zal ook bij gezegende jaren altijd koren invoeren. In de laatste twee jaren moet nog de tijdelijke vrije invoer van andere jaren in aanmerking genomen worden.

De *veeteelt* oefent een' wezenlijken invloed op de graanprijzen uit. Sedert Engeland een' regelmatigen aftrek van slagtvee aanbiedt, is aan de veeteelt eene grootere opmerkzaamheid verleend, en afgezien nu hiervan, dat men aan den graanbouw veel land onttrekt, moet bovendien nog de voeding van het vee met granen in rekening worden gebragt.

De *brandewijnstokerijen* hangen met de veeteelt zoo naauw te zamen, dat beide niet te scheiden zijn. Om den afval der granen waarde te verschaffen, moeten wel beide gepaard gaan. Hierdoor wordt veel rogge aan de consumtie der menschen onttrokken, alsmede de aardappelen, naast de rogge de hoofdvoeding der mindere standen.

De *aardappelziekte* komt hierbij ook in aanmerking. Sedert die ziekte in 1845 is ontstaan, is de prijs der aardappelen aanmerkelijk gestegen, wat natuurlijk op den prijs der granen zijnen invloed niet laat miskennen.

Verder worden nog als oorzaken van de tegenwoordige hooge prijzen van alle granen genoemd de vermeerdering der bevolking; hooge prijzen der landen en de meerdere rijkdom der landbouwers, waardoor deze in de gelegenheid zijn met hunne producten te speculeren; de overdrevene gunstige berigten over den uitslag van den oogst, die later gewoonlijk eene zoo veel te grootere duurte na zich slepen; de vermeerdering van het in omloop zijnde geld, enz.

Hoe de graanprijzen voor het vervolg zullen zijn, is niet vooraf te bepalen; zooveel mag echter worden voorspeld, dat aan goedkoope prijzen vooreerst niet gedacht kan worden, zelfs wanneer de nieuwe oogst aan dien van het vorige jaar gelijk is en ook de aardappelziekte geen verderen voortgang maakt. Zoolang de oorlog met zijne blokkades van de rijkste korenlanden voortduurt, zullen ook de prijzen altijd hoog blijven.

Verdrijving van Krekels.

Aan de Fransche keizerlijke en centrale maatschappij van landbouw is een nieuw middel tot vernieling van den krekel ter beoordeeling onderworpen. Men weet dat dit insekt alle zaden en groene planten welke het ontmoet vernielt: het was dus voor de tuinbouwers van veel belang, een eenvoudig en gemakkelijk middel te bezitten, om de groote verwoestingen, welke het vaak aanrigt, te voorkomen. Een grondeigenaar van Gers heeft het volgende middel uitgedacht. Het is door den minister van landbouw, koophandel en openbare werken aan de maatschappij toegezonden ter fine van advies, aangezien de uitvinder zich regtstreeks tot dien minister gewend had.

Men lost 50 grammes (5 Ned. lood) gewone zeep in een liter water op; de oplossing geschied zijnde, giet men haar in eene flesch; men begeeft zich naar den grond, die door het insekt omgewoeld wordt en volgt met den vinger het spoor, dat het achtergelaten heeft, tot aan de plaats waar het in den grond gekropen is In dat gat giet men een lepelvol van het vocht, en twee minuten daarna komt de krekel boven den grond en valt op een' afstand van 20 a 30 duim van het gat, waar hij uitkwam, dood neder.

De tuin van den heer Taste wemelde van dat ongedierte, en hij is er, naar hij verzekert, door dit middel geheel van verlost. Hij acht dit middel van vernietiging eenvoudig, gemakkelijk in de uitvoering en weinig kostbaar. Bij droog weder besproeit men den grond met deze oplossing, die hoegenaamd geen nadeel aan de planten toebrengt, en de krekel sterft in de eerste grondlaag. Twee Nederlandsche ponden zeep zijn genoegzaam om het insekt over een bunder land te vernielen, al was het nog zoo menigvuldig. De heer Taste heeft ook de proef genomen met Rijnolie, welke dezelfde uitwerking heeft, maar bevond dat dit middel veel kostbaarder was dan het zijne, en tevens minder spoedig werkt en zijne uitwerking zelden merkbaar was.

Kerknieuws.

De kerkeraad der Herv. gemeente te Monnikendam heeft, ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van den eerw. heer *Brutel de la Rivière*, geformeerd het volgende twaalftal van predikanten, alphabetisch gesteld: *van Anrooij*, te Briels-Nieuwland; *Aitton*, te Winterswijk; *Begeman*, te Bovenkarspel; *Brouwer*, te Cillaarshoek; *Eijkman*, te Nunspeet; *Fabius*, te Broek in Waterland; *van der Horst*, te Aartswoud; *Horst*, te Angerloo; *van der Meulen*, te Nieuwendam; *Merens*, te Otterloo; *Steinfort*, te Bloemendaal, en *van Toorenenbergen*, te Hendrik-Ido-Ambacht.

Weert, 16 Sept. Heden leidde ds. *J. Waten Begemann* als hulpprediker voor deze nieuwe gemeente in den weleerw. zeer gel. heer *Johannes de Jong*, met eene rede over Matth. 6: 10*a*. Z. w.e.w. z.g. aanvaardde zijn dienstwerk met eene predikatie over II Kor. 4: 5. De eerste herinnerde de uit de gemeente en van elders talrijk opgekomen hoorders, onder welke ds. *Harmsen*, predik. te Valkenswaard, de 4 ouderlingen dezer gecombineerde gemeente, aan de bijzonderheid dat in 1555 hier pred. was bij de talrijke Hervormde gemeente van 2400 zielen, ds. *Leonardus van Oeteren*, en thans na 3 eeuwen ds. *de Jong* dat werk zou voortzetten. In 1852 werden hier slechts de enkeltallen van die duizenden gevonden. Het waren omtrent 12 mannen (Hand. 19), welke met hunne vrouwen en kinderen (24) hier waren, toen voor 't eerst de openbare Evangeliepredikiug weer aanving. Die kleine schare deed met vertrouwen op 's Heeren plegtige betuiging: vrees niet, gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen ulleden het koningrijk te geven, — de toekomst met blijdschap te gemoet zien en daarom werd de heilige bede des Heeren tot grondslag gelegd van de plegtige voorstelling van ds. *de Jong*, die terstond daarop zijn dienstwerk aanving met de genoemde betuiging van Paulus. Alles liep af tot groote stichting, en men dankte den Heere, die den arbeid zegende, en op onze hartelijke bede verder zegenen zal.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aardappelteelt.

Aan den ondergeteekende is door Pieter Derks Cammenga, gewezen tuinier te *Lellens* (prov. Groningen), een bijzonder middel medegedeeld, om de teelt van de gewone of winteraardappelen door vervroeging te verbeteren. Dit middel is door hem gedurende verscheidene jaren met goed gevolg beproefd en wordt, naar zijnen wensch, thans ten nutte van den landbouwenden stand bekend gemaakt.

Het bestaat hierin, dat men in gewonen, niet natten, doch ook niet al te droogen grond, in het begin van de maand Februarij, de pootaardappelen 2 of 3 palmen diep in den grond legt in twee of drie lagen boven elkander, elke laag met eene laag aarde van de volgende laag aardappelen afgescheiden. Hij doet dit in gewonen lossen grond en zorgt eene plek vorstvrij te houden, door die 's winters in tijds met ruigte enz. te overdekken. Wanneer het land, waar de aardappelen op zullen geteeld worden, gereed is, worden deze poters uit den grond genomen, op den gewonen tijd op het land gepoot en verder op de gewone wijze behandeld.

Het schijnt dat in de aardappelen, bij dat voorafgaand nederleggen in den grond, reeds eenige werking komt. Althans de ondervinding heeft aan Cammenga doen zien, dat de zoo behandelde aardappelen altoos wel drie weken vroeger rijp zijn en beter van hoedanigheid, dan andere aardappelen, zoodat door dit eenvoudig middel, naar zijne ondervinding, eene groote verbetering in den bouw der aardappelen aangebragt kan worden; ook, omdat men den tijd, waarin men van de gewone aardappelziekte gevaar loopt, op deze wijze drie weken verkort.

Het is, volgens de ondervinding van Cammenga, te dezen aanzien, niet goed, dat men tot poten aardappels gebruikt, die toevallig den geheelen winter in den grond gebleven zijn.

Hoe koeler het weder in het voorjaar is en hoe minder alzoo pootaardappelen in den grond, vóór de verplanting, uitgeloopen zijn, hoe meer nut zijne handelwijze doen zal. Men moet zich alzoo toeleggen om den grond, waarin de lagen pootaardappelen nedergelegd zijn, zoo veel mogelijk koel te houden. Wanneer er echter reeds uitloopen aan zijn en deze bij de verpoting afbreken, schijnt de wasdom daardoor echter niet gestoord te worden. Zoo is het, naar zijne meening, ook onverschillig, in welke rigting de pootaardappel in den akker gelegd wordt.

Groningen, 21 September 1855.

H. C. van HALL.

Men verneemt dat er van Woensdag den 3den tot Maandag den 15den October eene tentoonstelling zal plaats hebben te *Wehe*, in het gebouw van de maatschappij van land- en tuinbouw *de Marne*. Zij zal bestaan in producten uit den proeftuin der maatschappij, terwijl ook andere personen, boekverkoopers, bloemisten, zaadkoopers enz., zullen worden uitgenoodigd om boeken, platen den land- en tuinbouw betreffende, vreemde, bijzondere en nuttige land- en tuinzaden toe te zenden. De maatschappij looft geene belooningen of getuigschriften uit; zij gaat van het beginsel uit om, tegen vaste en billijke prijzen, op de proef bevonden zaden te leveren, waartoe zij in staat is gesteld door het aangekweekte in den fraaijen en doelmatig aangelegden proeftuin, maar ook door de uitgebreide correspondentie, welke de ijverige president der maatschappij en directeur, ds. T. F. Uilkens, in België, Frankrijk, Duitschland en elders heeft geopend. Men zal van die gelegenheid gebruik makende, ook meer bewaard blijven voor misleiding van sommige „vreemde zaadhandelaren, die dikwijls door overdrevene kwakzalverachtige aankondigingen van nieuwe of verbeterde moesgewassen, onervarenen te dikwijls verlokken, om zich aan den schoonen schijn te vergapen." (Men zie *Tijdschrift ter bevordering van Nijverheid*, 1855, II Deel, 1 Stuk, bl. 71.)

Het schoone weêr stelt velen nog in de gelegenheid om den proeftuin te bezoeken, welke, even als de pastorij tuin, voor een ieder open staat; de tuinman doet van alles aanwijzing en neemt bestelling aan op alle verlangd wordende zaderijen; die bestelling kan ook geschieden op de dagen der tentoonstelling en altijd, naar verkiezing.

Het zal niemand berouwen een uitstapje naar Wehe te hebben gedaan!

De maatschappij *de Marne* bloeit: zij telt thans 107 leden. Van alle zijden vindt zij deelneming en ondersteuning, vooral in het verstrekken van voorwerpen voor het kabinet, 't welk, behalve in akademie- of groote steden, éénig is in ons vaderland. In den loop dezer week ontving men eene kist met 18 fleschen Oost-indische vruchten op liquor, toegezonden door den heer president der Ned. handelmaatschappij, terwijl uit het verslag van den secretaris bleek, dat er meer presenten uit Oost en West te wachten zijn.

De vergaderingen worden doorgaans getrouw bezocht, de voorlezingen geregeld gehouden, en over 't geheel is de hoogst nuttige strekking dezer jeugdige maatschappij niet meer te betwijfelen.

Z. H.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFEKTENBEURS.

AMSTERDAM, 22 *September*.

Nederland Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{3}{4}$.
Dito Dito	„ 3	„	76.
Dito Dito	„ 4	„	$93\frac{7}{8}$.
Oostenrijk Metalliek	„ 5	„	$63\frac{1}{8}$.
Dito 1851 en 1852	„ $2\frac{1}{2}$	„	$32\frac{1}{8}$.
Dito Nieuwe Litt. B	„ 5	„	$74\frac{1}{8}$.
Dito Nation. Metall	„ 5	„	$67\frac{1}{2}$.
Spanje Onb. Stukken	„ $1\frac{1}{4}$	„	$19\frac{1}{2}$.
Dito Binnenl	„ 3	„	$32\frac{7}{16}$.
Portugal	„ 3	„	$40\frac{5}{16}$.
Rusland Oblig. *Hope* 1798 en 1816	„ 5	„	$101\frac{3}{4}$.
Dito Dito 1828 en 1829	„ 5	„	$100\frac{1}{4}$.
Dito bij *Hope*	„ 4	„	$75\frac{1}{2}$.
Dito bij *Stieglitz*	„ 4	„	$74\frac{7}{8}$.

LONDEN, 22 *September*. Consols $90\frac{1}{4}$.

PARIJS, 22 *September*. Fransche 3 pCt. 75 63.

WEENEN, 22 *September*. Nat. Leening $79\frac{1}{4}$. Wissel op Londen *f* 11.06 *f* 11.16.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 18 Sept., kapit. *Wehdemeijer* Amsterdam, v. Padang; *de Boer* voor *de Jonge* Bougina Lammech., v. Nizza; *Groenewold* Afina Jonker, v. Cardiff; den 19den *Cruys* Stad Nijmegen, v. Akyab; den 20sten *de Vries* Vijf Gezusters, v. Bremen. — Te Texel den 19 Sept, *Hoffman* Maccao, v. Rangoon, *Ouwehand* Kinderdijk, v. Akyab; *Meijer* Margrietha en den 20sten *Olthof* Catharina, beide v. Newcastle. — Te Helvoet den 19 Sept., *Korter* Hendrika Margaretha, v. Palermo; *v. d. Zweep* Wilhelmina, v. Batavia; *Smit* Dorothea Henriette, v. Akyab. — Te Vlissingen den 17 Sept, *Beck Wzn.* Anna Paulowna, v. Akyab. — Te St. Helena den 24 Julij, *van Duijn* Marinus Willem, van Batavia naar Zierikzee. — Te Valparaiso den 21 Julij, *Sterkenburg* St. Helena, v. Rott. — Te Suriname den 8 Aug. *Schenk* Aldina Anna Susanna en den 10den *Bos* Anna Maria Henriette beide v. Amst.; den 15den *Huges* Equator, v. Hamburg; den 20sten *Hilbrands* Anna, v. Amst. — Te Livorno den 12 Sept., *Boekhoudt* St Willebrordus, v. Amst. — Te Genua den 14 Sept., *Smit* Albert Schuringa, v. Londen; den 15den *Kaizer* Harmonie, v. Amst. — Te Gibraltar den 7 Sept., *Kros* Goede Bedoeling, v. Amst. n. Beyrouth. — Te Londen den 17 Sept., *Huisman* Anja Sietsia, v. Livorno. — Bij Deal den 17 Sept., *Rosier* van der Werf, v. Bat. n. Amst.; *Landeweer* Capella, v. Amst. n. Melbourne. — Te Cardiff den 16 Sept., *Hoveling* Triest, v. Plym. — Te Dublin den 17 Sept., *Kolk* Dankbaarheid, v. Amst. — Te North Shields den 17 Sept., *Klasen* Margaretha, v. Amst.; *de Groot* Joh. Wilhelmina, v. Dordrecht; *Olthof* Jantina, v. Kampen; *de Boer* Vriendschap, v. Delfzijl; *Rosenbeek* 4 Broeders, v. Termunterzijl. — Te Gothenburg den 12 Sept., *Boekhout* Joh. Hermanus, v. Londen. — Te Swinemunde den 16 Sept., *Duijf* Jonge Duijff, v. Rott.; *Swiers* Jonge Timen, v. Cimbritshamn; den 17den *Waterborg* Kersina, v. Neustadt. — Te Dantzig den 14 Sept., *Bessinga* Amicitia, v. Rendsb.; den 16den *Landeweer* Zeevaart, v. Amst. — Te Pillau den 15 Sept., *Aggen* Louisa Helena en den 16den *Strootman* Bertha Victoria, v. Amst.; den 17den *van Driesten* Bellamy, v. Antw.; *de Grooth* Margar. Gesina, v. Newc. — Te Memel den 16 Sept., *Mulder* Afina Agatha, v. Amst.

Binnengekomen te Texel den 21 Sept., kapit *Gust* IJzerstaven, v. Seaham. — Te Vlissingen den 20 Sept., *Faber* Joh. Wilhelm., v. Galatz. — Te Londen den 19 Sept., *Schaaf* Koophandel en Zeevaart, v. Gron. — Bij Deal den 18 Sept., *Mulder* Straat Baly, v. Akyab n. Amst.; *Ballot* Elizab. Johanna, v. Rangoon n. Zierikzee. — Te Belfast den 17 Sept., *Kuiper* Cath. Johanna, v. Dordrecht. — Te North Shields den 18 Sept., *de Vries* Hillegina Annegina, van

Geen. — Te Santa Cruz den 15 Aug., *Veling* Hermanus, v. Lond., den 21sten n. Sevilie vertr. — Te Coronie den 21 Aug., *Kramer* Susanna Elisab., v. Newcastle. — Te Pillau den 18 Sept., *Brugts* Broederschap, v. Newcastle; *Zeutman* Geertruida, v. Rott.; *Katalaar* Phoebus, v. Antwerpen.

Binnengekomen te Holtenau den 17 Sept., kapit. *Schoon* Jacobus Cornelius, v. Lubeck n. Bremen; *Ploeg* Vertrouwen, v. Hohewacht n. de Maas. — Te Rendsberg den 14 Sept., *Kwint* Jantina, v. Hamburg n. Demmin; *Duintjer* Elsina, v. Horsens n. Holland; den 16den *Kruisinga* Margaretha, v. Hamburg n. Stockholm; *Brouwer* Verwisseling, v. Harlingen n. Hobroe; den 17den *Bol* Martha, v. Amsterdam n. Lubeck. — Te Tenningen den 13 Sept., *Huizinga* Margaretha, v. Hamburg n. Stockholm; *de Haan* Jantiena Gezina, v. Sunderland n. Kiel; den 15den *Bol* Martha, v. Amsterdam n. Tonningen; *Balk* Jacomina, v. Newcastle n. Rendsburg.

Vertrokken van Amsterdam den 19 Sept., kapit. *Tjebbes* Catharina Johanna, n. Akyab; *Braamhorst* Gesina Lammegina, n. Hamb; *de Jong* Mina, n. Aberdeen; *de Jonge* Frouwina Elisabeth, naar Koningsb.; den 20sten *Panjer* Vr. Wijka, n. Hamburg; *Joosten* Hendrika, n. Bremen. — Van Texel den 19 Sept., *Deurholst* Louisa Jacoba Johanna, n. Batavia; *van Duivenbooden* Egmond aan Zee, n. Yarmouth. — Uit het Vlie den 18 Sept., *Kuiper* 5 Gezusters, n. Schotland; *Metz* 4 Gebroeders, n. Memel; *van der Leij* Albert van Panhuys, n. Koningsb.; *Brouwer* Elsiena en *Wever* Elisab. Maria, beide n. Frederikstad; *Velthuis* Prov. Overijssel, n. Noorwegen. — Van Helvoet den 18 Sept., *Bok* Elisabeth en Maria, n. Triest. — Van Brielle den 18 Sept., *Steffens* Johannes, op avontuur. — Van Zieriksee den 18 Sept., *Brongers* Sophia, n. Noorwegen. — Van Saugor den 5 Aug., *Kuijser* Undina, n. Melbourne. — Van Rangoon den 11 Julij, *van Wulven* Theresia, n. Falmouth. — Van Aden den 4 Aug., *van Veen* Henriette Elisabeth Susanna, n. Madras. — Van Suriname den 14 Aug *Stoffels* Stad Leeuwarden, n. Amst. — Van Malta den 3 Sept., *van Duffelen* Oceaan, n. Smirna. — Van Triest den 13 Sept., *Portengen* Eensgezindheid, n. Java. — Van Deal den 17 Sept., *Schut* Walvisch, n. Adelaide. — Van Cardiff den 15 Sept., *Rotgans* Graaf Dirk III, n. Ceylon. — Van Dundee den 16 Sept., *Kuiper* Stad Enschedé, n. Zwolle. — Van Seaham den 16 Sept., *Gust* IJzerstaven, n. Amst. — Van Hartlepool den 17 Sept., *Wieringa* Ommelanden, n. Suriname; *Kamminga* Oldambt, n. Landscrona. — Van Hamburg den 19 Sept., *Kramer* Java, n. Akyab. — Van Bremerhaven den 16 Sept., *de Jonge* Alida Gesina en den 17den *Hazewinkel* de Vrede, beide n. Grbo. — Van Cuxhaven den 18 Sept., *Kalker* Christina Jacoba, naar Marseille; *Kassens* Gustaaf Willem, n. Koningsb.; den 19den *de Boer* Catharina, n. Grimsby. — Van Koppenhage den 15 Sept., *Sprik* Grietina Hillechiena, naar Noorwegen. — Van Heiligenhaven den 14 Sept., *Postema* Ida Jasperdina, n. Holland. — Van Swinemunde den 17 Sept., *Bekkering* Gesina, n. Amst. — Van Dantzig den 17 Sept., *Lukens* Gesina Johanna en *Lukje* Frouke Egberdina, beide n. Amst.; *de Groot* Klasina Arendina, n. Rott.; *Smuller* Rudolf, n. Halte. — Van Pillau den 17 Sept., *Hubert* Juffer Annette, n. Dundee; *Tunteler* Geertruida, n. Amst.

Vertrokken van Texel den 20 Sept., kapit. *Koning* Joh. Marchina en *Willinga* Catharina, beide n. Newcastle. — Uit het Vlie den 19 Sept., *Kuiper* Maria, n. Frederikstad. — Van Helvoet den 20 Sept., *Teerlink* Weltevreden, n. Akyab.

Vertrokken van Tonningen den 15 Sept., kapit. *Geltes* Heikina, v. Dantzig n. Halte

Zeilklaar te Newyork den 5 Sept., kapit. *Visser* Fosca Helena, n. Amsterdam. — Te Suriname den 16 Aug., *Velthuizen* Christina Jacquelina, n. Amsterdam; den 20sten *de Meester* Willem Daniël, n. Java. — Te Londen den 17den *Pekelder* Vr. Grietje en *Liefffijn* Goede Verwachting, beide n. Elseneur; den 18den *de Jonge* Catharina Cornelia, n. Stockholm. — Te Dublin den 17 Sept., *Driest* Jan Visser, n. Liverpool. — Te Newcastle den 15 Sept., *Hangelbroek* Antje Witsenborg, n. Koningsbergen. — Te Stockholm den 11 Sept., *Eisinga* Catharina Charlotta, n. de Oostzee.

In lading te Londen den 17 Sept., kapit. *Potjer* Dankbaarheid, n. Amsterdam. — Te Liverpool den 17 Sept., *v. d. Gauwe* Johanna Catharina, n. Batavia. — Te Stockholm den 12 Sept., *Jonker* Anna Sophia, n. Holland.

Zoutkamp, 21 Sept. Binnengekomen den 19 Sept., kapit. *Bartels* Gezina, v. Newcastle; *Westenborg* Diewerdina, den 20sten *Waterborg* Johanna en den 21sten *van Dalen* de Eendragt, alle 3 v. Noorwegen.

Vertrokken den 19 Sept., kapit. *Heins* Frouwina Margaretha, n. Bremen.

Zeilklaar den 19 Sept., kapit. *Oostema* Hunzingo, op avontuur; *Greven* de Hoop, n. Bremen; den 20sten *Blaauw* Gezina, op avontuur; *Moesker* Margaretha Alida, n. Londen.

Delfzijl, 20 Sept. Binnengekomen den 20 Sept., kapit. *Schuur* de Hoop, v. Harlingerzijl; *Datema* Magrietha Henderika, v. Bremerhaven; *Pot* de Hoop, v. Oudsoen.

Vertrokken den 20 Sept., kapit. *Klein* de Goede Verwachting, n. Norden.

Zeilklaar den 20 Sept., kapit. *Pot* Remke, n. Frederikstad.

Op den 11den dezer is in de Noordzee gezonken het kofschip Grietje (?) Hazewinkel, kapit. *Pik*. Het volk is gered en benevens eenige zeilen enz. door een Deensch jagt alhier aangebragt.

ElsenEur, 14 Sept. Het schip Wendelina, kapit. *Mulder*, v. Memel met vlas n Aberdeen bestemd, heeft heden na geëindigde reparatie de reis voortgezet.

Cuxhaven, 18 Sept. De schooner Hendrika Annechiena (kapit. *de Boer* (?), van Hamburg naar Memel bestemd, is op de reede alhier door eene stoomboot aangezeild, en heeft daardoor eenige schade bekomen.

Gepraaid den 18 Junij, op 29° Z.Br., 43° O.L., kapit. *Rienitz* Java Koerier, v. Batavia n. Amsterdam. — Den 30 Junij, op 35° 29′ Br., 17° 57′ L., *Smit* Dorothea Henriette, v. Akyab n. Rotterdam. — Den 22 Julij, op 23° N.Br., 28° 10′ W.L., Sophie Hein, v. Valparaiso n. Amsterdam. — Den 25 Julij, op 12° 58′ N.Br., 10° 10′ W.L., *Donema* Laura en Adèle, v. Batavia n. Amsterd. — Den 28 Julij, op 30° N.Br., 29° W.L., *van Wijk Jurriaanse* Vr. Johanna, v. Cardiff n. Hong-Kong — Den 2 Aug., op 2° 50 N.Br., 31° 42′ W.L., *Derks* Stad Tiel, v. Akyab n. Dordrecht. — Den 15 Aug., op 17° 55′ Br., 31° 53′ L., *v. d. Zweep* Wilhelmina, v. Batavia n. Rotterdam. — Den 19 Aug., op 35° 15′ N.Br., 42° 20′ W.L., *Verbrugh* Johannes Marinus, v. Cardiff n. Acapulca. — Den 31 Aug., op 47° N.Br., 10° W.L., *Schoolwerth* Brederode, v. Rotterdam n. Akyab. — Den 31 Aug., op 30° N.Br., 28° W.L., *Vermeij* Twee Gebroeders, v. Batavia n. Rotterdam. — Den 4 Sept., op 44° 29′ N.Br., 27° 15′ W.L., *Abrahamsz Jr.* Azia, v. Batavia n. Amsterdam en *Ballot* Elisabeth Johanna, v. Rangoon n. Engeland. — Den 12 Sept., op 48° 42′ N.Br., 6° 20′ W.L., Johanna Wilhelmina, v. Odessa n. Vlissingen. — Den 16 Sept., bij het Zuid Voorland, *Snoek* Jacoba Cornelia, v. Amsterd. n. Genua, en een schip, genaamd Amicitia, alsmede eene Ned. kof, voerende vlag van Pekela, no. 107, (*Lukens* Gesina Johanna.) — Den 19 Sept., in de Noordzee, *Berkelbach v. d. Sprenckel* Wildeman, v. Tjilatjap n. Rotterdam. — Den ......, op 63° Z.Br., 88° O.L., *Calander* Catharina, v. Batavia n. Rotterdam.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

13 Sept. Landeweer, Zeevaart, v. Amsterd. n. Dantzig, m. stukg.
Klasen, Elisabeth, v. Hull n. Memel, m. zout.
v. Driesten, Bellamy, v. Antw. n. Koningsb., m. dakp.
Duif, Jonge Duif, v. Rotterdam n. Stettin, m. stukgoed.
Zoutman, Geertruida, v. Rotterd. n. Koningsb., m. suiker.
de Jonge, Hendrika, v. Wick n. Stettin, m. harings.
14 —— Meinders, Johanna, v. Arbroath n. Pruissen, m. ballast.
Prins, Twee Broeders, v. Grangem. n. Stettin, m. ijzer.
de Grooth, Marg. Gezina, v. Newc. n. Koningsb., m. cokes.
Bekkering, Gesina, v. Amsterdam n. Stettin, m. rijst.
15 —— Ketelaar, Phoebus, v. Antw. n. Koningsb, m. dakp.
Hoekstra, Eendragt, v. Koppenhage n. Holbeck, m. ballast.
Sprik, Grietina Hillegina, v. Koppenh. n. Noorw., m. koffij.
16 —— Homan, Grootzeewijk, v. Pitea n. Antwerpen, m. teer.
Poort, Catharina, v. Bayonne n. Koppenhage, m. wijn.
Leeuwe, Hendrika Jantina, v. Memel n. Amst., m. hennep.
Helmers, Dolphijn, v. Umea n. Harlingen, m. teer.

De Wind den 13 Sept. W., W.N.W., N.N.W.; den 14den W.N.W., N.; den 15den N.; den 16den W.Z.W., Z.W.; den 17den W.N.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

Groningen, 21 Sept. Naar Amsterdam of de Zaan *f* 4 p. last koolzaad; naar Haarlem *f* 3 p. last haver; naar Gorcum *f* 6,50 p. last boekweit; naar Deventer *f* 4,50 p. last haver; naar Antwerpen *f* 200 voor 22 last tarwe; naar Brugge *f* 13 p. last koolzaad; naar Londen 15 sh. en 10 pCt. per 10 qrs. haver; van Newcastle op hier tot £ 12 per keel steenkool.

Pillau, 16 September. Vrachten blijven, in weerwil van het ten einde spoedende jaargetijde, onveranderd. In de laatste week is toegestaan naar Rotterdam *f* 33 voor hennep, *f* 16 en 10 pCt. voor koper, Antwerpen *f* 23 voor zaad, *f* 18 voor hout, Dundee 33 sh. voor vlas, Londen 35 sh., de Oostkust 34 sh.

Koningsbergen, 16 September. Bij den sterken aanwas van schepen valt op eene verbetering der koersen voorshands niet te rekenen. Naar Amsterdam en de Zaan *f* 20 p. last lijnzaad, *f* 22 à *f* 23 p. last talk en hennep, de Maas *f* 21 p. last lijnzaad, *f* 23 p. last hennep.

Dantzig, 17 September. De vrachtprijzen bleven vast; slechts weinige schepen zijn bevracht, naar Londen 19 sh. p. load balken, 20 sh. p. load vierkante, 24 sh. p. load ronde sleepers, 4 sh. p. qr. tarwe, Hull of Goole 3 sh. 3 d. p. qr.

237ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vierde Klasse.

4de Lijst. No. 3325 *f* 200; no. 18762 *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 21 *September*.

TARWE.			Veen	66 ℔	*f* 8,30	Zw. Voer 36 ℔ *f* 3,65
Oude	70 ℔	*f*	GERST.			» 38 » » 3,85
N. Oml.	68 »	» 14,40	Winter	52 ℔	*f* 6,90	» 40 » » 4,05
»	70 »	» 15,15	»	54 »	» 7,30	» 42 » » 4,25
»	72 »	» 15,90	»	56 »	» 7,70	» 44 » » 4,45
» Old.	70 »	» 14,90	Zomer	54 »	»	BOONEN
» »	72 »	» 15,65	»	56 »	»	Paardeb. *f* 8,50,75
» »	74 »	» 16,40	Knobbe	60 »	» 7,80	Gr. Erwt. *f* a *f*
» »	»	»	»	62 »	» 8,10	Graauwe *f* a *f*
ROGGE.			HAVER.			ZADEN, ENZ.
Inl.	64 ℔	*f* 10,50	Dikke	36 ℔	*f* 3,80	Old. Kools. *f* 13 *f* 15
»	66 »	» 11,00	»	38 »	» 4,10	*f* 16,50,75
»	68 »	» 11,50	»	40 »	» 4,30	Oml. *f* 14, *f* 16 tot *f* 18,25
»	70 »	» 12,00	»	42 »	» 4,50	N. Aveels. *f*
BOEKWEIT.			»	44 »	» 4,70	Zomerzaad *f* 12 a *f* 15
Gr. Zd.	64 ℔	*f* 8,30	»	46 »	» 4,90	G. Mosterdz. *f* 9—*f* 15
» »	66 »	» 8,70	»	48 »	» 5,10	Lijnzaad
» »	68 »	» 9,10	»	50 »	» 5,30	Dederzaad *f*
Zw. Zand	64 »	» 8,00	Witte Voer	36 »	» 3,85	Gr. Grt. *f* 11,50 a *f* 12,50
» »	66 »	» 8,40	»	38 »	» 4,05	Par. 100 N. ℔ *f* 14,25
Veen	64 »	» 7,90	»	40 »	» 4,25	*f* 50,75 *f* 15 *f* 16 *f* 17
						Raapolie p.v. *f* 62

De handel in granen was heden over 't geheel zeer gering. — Tarwe stil. — Rogge weinig in omgegaan. — Boekweit 10 c. lager afgegeven. — Gerst met weinig handel in een doen. — Dikke en Voerhaver niet dan iets lager te plaatsen, N. Zwarte merkelijk lager verkocht. — Boonen als voren. — Koolzaad tot vorige prijzen aangeboden, doch bleef genoegzaam zonder handel. — Zomerzaad slap. — Mosterdzaad alleen in de puikste soorten enkele partijtjes te plaatsen, afwijkende bijna zonder koopers. — Gort als voren.

ROTTERDAM, 20 *Sept.* Tarwe: 158 ℔ Galatz *f* 495. — Rogge: 146 ℔ gedroogde Deensche *f* 350.

AMSTERDAM, 21 *Sept.* Tarwe en Rogge in een doen met weinig handel; verkocht van Tarwe: 128 ℔ b. Pools. *f* 540; 126 ℔ dito *f* 525, *f* 527, *f* 528. — Van Rogge; 120 ℔ Pruis. *f* 350; 119 ℔ o. dito *f* 355; 121 ℔ Pommer *f* 345; 121 ℔ Zweeds. *f* 343; 120 ℔ Holst. *f* 338. — Gerst in een doen; 102, 103 ℔ j. Vries. Winter *f* 216, *f* 219. — Boekweit prijshoudend, 122, 123 ℔ n. Inl. *f* 310, *f* 314.

Koolzaad op het najaar 1½ p. vl.; op 9 vat in Sept. en Oct. 105½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering lager afgegeven; op 6/w. *f* 63; vlieg. *f* 61,50; Oct. *f* 60,75 a 25 a 50; Nov. en Dec. *f* 60 a *f* 59,50 a 75; Mei 1856 *f* 58,50 a 75. — Lijnolie merkelijk flaauwer; op 6 w. *f* 48,50; vlieg. *f* 47,25; Oct. *f* 46,50 a 25 a *f* 46,50; Nov. *f* 47; Dec. *f* 47 a *f* 47,25. — Hennepolie op 6 w. *f* 54,50, vlieg. *f* 53.

LEEUWARDEN, 21 *Sept.* Van Jarige Tarwe was heden iets meer aangeboden, doch daar verkoopers veelal op te hooge prijzen hielden, werd er weinig verkocht en bepaalde zich het verhandelde meestal tot de consumtie. Men besteedde voor puike *f* 16,25,60. Van Nieuwe waren eenige partijtjes ter veil, die voor *f* 15, *f* 15,50 werden verkocht; terwijl voor enkele klusjes voor zaaijing *f* 16, *f* 16,25 werd besteed. — Rogge hooger verkocht, Nieuwe *f* 11,50,65, *f* 12. — Boekweit ruim prijshoudend, Nieuwe Vries. Zand *f* 10, *f* 10,35. — Winter Gerst weinig ter veil, Jarige voor *f* 7,50 verkocht. Van Nieuwe waren alleen ligte soorten ter veil, welke veelal voor voerage werden gebezigd en van *f* 6 tot *f* 6,50,75 werden verkocht. — Haver ongeveer als voren, fijne *f* 5,30,50; Voer *f* 4,40,55,70. Nieuwe in verhouding 10 à 20 cts. lager. — Van Koolzaad werd weinig aangeboden en was de vraag zeer beperkt. Men besteedde voor de beste soorten *f* 18, *f* 18,50,60 en voor de mindere dito *f* 15,50, *f* 16, *f* 17 naar kwaliteit.

LONDEN, 19 *Sept.* Er waren heden zeer weinig koopers ter graanmarkt; intusschen werden voor inl. en vreemde Tarwe de prijzen van Maandag bedongen; ook voor Frankrijk werden eenige ladingen meel en roode inl. Tarwe genomen. Overige graansoorten zonder merkbare verandering. In Lijnolie is veel omgegaan; in loco is 44 sh a 44 sh. 3 d. aangenomen. — Raapolie in daling; bruine 61 sh. Lijnzaad is tot hooge prijzen gevraagd; Indisch 75 a 77 sh. en Zwarte zee 76 a 77 sh.

Aardappelen, met groote aanvoeren van binnenslands, worden 45 a 85 sh. p. ton genoteerd.

Van den 21sten. Granen onveranderd; weinig aanvoer.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 21 *September*. De prijs der boter was heden: 1ste soort *f* 39; 2de soort *f* 38.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 21 *Sept.* Rundvee niet aangevoerd; schapen en lammeren niet veel ter markt, en de handel niet zeer levendig, varkens veel ter markt en met redelijken handel van *f* 5 tot *f* 28.

GROOTEGAST, 19 *Sept.* Van het vee alhier op dezen dag aangevoerd ging er nog al zeer veel, ook voor tamelijk goede prijzen, vlug van de hand. Koeijen waren er niet veel ter markt en van de verkochten bedong men niet veel boven de *f* 70; meer die beneden dien prijs werden afgestaan. Een drietal koeijen met hare kalveren, die door hare moeders werden gezoogd, bragten *f* 231 op. — De paarden en veulens werden hoog in prijs gehouden; voor een hengstveulen bekwam de eigenaar *f* 70, andere werden voor minder verkocht. — De handel in schapen en lammeren was minder levendig; schapen golden van *f* 5 tot *f* 12; lammeren van *f* 3 tot *f* 8; van de laatsten waren er veel en daaronder puikbesten. Het aantal jonge zwijnen vond gereede koopers en de bedongene prijzen beliepen van *f* 10 tot *f* 25 voor de jongen; van de ouden van *f* 20 tot *f* 40. Van het vee waren er in het geheel pl. m. 300 stuks ter markt.

EFFEKTEN-BEURS.

Amsterdam, 21 *September*.

Nederl. Werk. Schuld 2½ pCt. 63¾, 63$\frac{11}{16}$; Dito Dito 3 pCt. 76; Dito Dito 4 pCt. 93⅜, 93$\frac{7}{16}$. — Belgie, bij *Rothschild* 2½ pCt. 50⅝, 50¾. — Spanje, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 19$\frac{7}{16}$; Dito 3 pCt. 38½, 38¼, 38¼; Dito Binnenlandsche à 6 m. 3 pCt. 32¼, 32$\frac{7}{16}$, 32⅜; Coup.-Bewijzen 4$\frac{5}{16}$; Amort. Schuld 4$\frac{15}{16}$. — Portugal, te Londen 3 pCt. 40$\frac{5}{16}$, 40⅜.

Rusland, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 101, 101⅛, 101; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 100⅜, 100½; Dito 4½ pCt. 87½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 75⅜; Dito Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 74⅜. — Polen, Certific. 4 pCt. 68¼, 68½; Dito Aand. met Loting fl. 500 *f* 143. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 63, 63⅛; Dito Nation. 5 pCt. 67$\frac{7}{16}$, 67½, 67½; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 32½; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 32½; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 74, 74½; N. Weener Loten 250 fl. *f* 325; Dito 1854 *f* 266; Pruiss. Loten 1854 *f* 197; Amerik. Bank-Actiën 1⅜, $\frac{13}{16}$, $\frac{13}{16}$; Dito Orig. 1$\frac{9}{16}$, ⅜; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pCt. 101¼; Braz. 5 pCt. 99; Mexik. 20$\frac{15}{16}$, 21; Dito Onb. 20⅞, $\frac{15}{16}$; Peru 4½ pCt. 75½; Ecuador Coup. 36, ¼; Venez. 4½ pCt. 26, ¼; 5 pCts. Eng. Russen 88½; Philad. L. N. 88.

Bij geringe affaire waren heden Holl. fondsen wederom onveranderd. — In vreemde effecten was insgelijks weinig of geene verandering, bij eenige omzet in Oostenrijksche.

5 pCts. N. Russen bij *Stiegl.* 80⅛.

Koers van het geld: Beleening 3, Prolongatie 3, 3½, Disconto 3 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 63¾; Spaansche 1¼ pCt. 19$\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 32⅜; Metall. 5 pCt. 63$\frac{1}{16}$.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

25jarige Huwelijksvereeniging van:

D. DE JAGER
en
B. ATES.

Groningen, 19 September 1855.

*** Op den 17den September 1855 beviel te *Groningen* van eene DOCHTER J. G. E. Gruno, Echtgenoote van

J. BUTTINGER.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* J. J. ONNES, H.zn., geboren de JONGH.

Groningen, 19 September 1855.

*** Bevallen van eenen ZOON Francisca Raken, geliefde Echtgenoot van

GUSTAV MÜLLER.

Groningen, 20 September 1855.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER Aukje Kranenburg, geliefde Echtgenoot van

J. ROMELINGH, DE JONGE.

Groningen, 20 September 1855.

*** Heden beviel van een' ZOON D. Zijl, geliefde Echtgenoot van

J. H. EEKHOFF.

Groningen, 20 September 1855.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.